

Πολιτική Απόφαση 4ης Συνδιάσκεψης

Πολιτική Απόφαση της 4^{ης} Συνδιάσκεψης του NAP, Ιανουάριος 2000

A. ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟ 1^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Η περίοδος μετά το 1^ο Συνέδριο του NAP σφραγίστηκε από σημαντικές πολιτικές εξελίξεις. Οι εξελίξεις αυτές επιβεβαιώνουν και εμπλουτίζουν τις βασικές μας επεξεργασίες για τον ολοκληρωτικό καπιταλισμό και υπογραμμίζουν την ανάγκη αυτές οι επεξεργασίες, η συζήτηση και η ανάπτυξή τους, να είναι στο επίκεντρο της προσοχής μας όταν ερμηνεύουμε την τρέχουσα πολιτική πραγματικότητα και καθορίζουμε τη γραμμή της πολιτικής μας παρέμβασης.

1. Παρατεταμένη επίθεση της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ και του κεφαλαίου εναντίον των εργαζομένων με σημαία τη νέα «Μεγάλη Ιδέα» της ONE

Σ' αυτήν ακριβώς την επίθεση και στα αποτελέσματά της στηρίζει το ελληνικό κεφάλαιο τους μεγάλους του στόχους: την αύξηση της κερδοφορίας και των ρυθμών καπιταλιστικής ανάπτυξης, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς του, την ένταξη στην ONE-ΕΥΡΩ, τη βελτίωση της θέσης του στο διεθνές ιμπεριαλιστικό-κεφαλαιοκρατικό πλέγμα και, βεβαίως, την καθήλωση κάθε ριζοσπαστικής-αντικαπιταλιστικής τάσης. Επιβεβαιώνεται, έτσι, η θέση του Συνεδρίου ότι στον πυρήνα του ολοκληρωτικού καπιταλισμού βρίσκεται η πρωτοφανής εκμετάλλευση της εργατικής τάξης, μέσα από τις νέες μορφές και συνδυασμούς απόσπασης σχετικής και απόλυτης υπεραξίας.

Τα μέτρα που υλοποιούν αυτή την επίθεση την προηγούμενη περίοδο ήταν πολλά: νόμος Παπαϊωάννου για τις εργασιακές σχέσεις, η μετατροπή των ΔΕΚΟ σε Α.Ε., ο νέος Δημοσιοϋπαλληλικός Κώδικας, οι αντιδραστικές αλλαγές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (Καποδίστριας, φορομνηξία κ.λ.π.), οι αλλεπάλληλες ιδιωτικοποιήσεις, το μίνι-ασφαλιστικό, η τεράστια άνοδος της ανεργίας, τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης, οι αντιδραστικές τομές στην Παιδεία (νόμος Αρσένη κ.λ.π.). Ταυτόχρονα ένα γιγάντιο κύμα συγχωνεύσεων και εξαγορών προωθεί παραπέρα την τάση συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης του κεφαλαίου. Για τον σκοπό αυτό αξιοποιείται και η αθρόα άντληση κεφαλαίων από το χρηματιστήριο.

Η αντιλαϊκή-αντεργατική επίθεση θα συνεχιστεί και στη μετα-ONE εποχή, μέσω των περιβόητων Συμφώνων Σταθερότητας και με βασικές αιχμές:

- Τον περιορισμό του «μη μισθολογικού κόστους εργασίας», ιδίως με τις νέες αντιδραστικές τομές στην ασφάλιση.
- Τη γενίκευση της μερικής απασχόλησης και του ελαστικού ωραρίου.
- Την ολοκλήρωση και διεύρυνση της αντιδραστικής μεταρρύθμισης στην εκπαίδευση (π.χ. 2^{ος} διαγωνισμός ΑΣΕΠ τέλος Μαρτίου, αξιολόγηση εκπαιδευτικών, γενίκευση κατάρτισης κλπ).
- Την ιδιωτικοποίηση στρατηγικών κλάδων της οικονομίας, όπως η ενέργεια, το τραπεζικό σύστημα, οι

μεταφορές κλπ. Η σκληρή επιμονή της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ σ' αυτή την πολιτική (παρά τα εκλογικά «χαστούκια» στις δημοτικές και τις ευρωεκλογές), όπως και της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας (που κυβερνά στις 13 από τις 15 χώρες της Ε.Ε.), διαλύει τις «φούσκες», τις αυταπάτες και τις ελπίδες περί «νέου κεϋνσιανισμού», «κοινωνικής ευαισθησίας», «πραγματικής σύγκλισης» κ.λ.π. Τα προεκλογικού χαρακτήρα «ψίχουλα» των κυβερνητικών παροχών, αλλά και η (ανεπαρκής κατά τα άλλα) προσπάθεια «επιχειρηματικής» αξιοποίησης των μεγάλων προβλημάτων που προέκυψαν από το σεισμό της Αθήνας εντάσσονται στην ίδια σκληρή αντεργατική πολιτική.

Συνολικά, η κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να προχωρήσει με κάθε κόστος στην επίτευξη των κριτηρίων της ΟΝΕ, έχοντας σε αυτό το στόχο την υποστήριξη του συνόλου του κεφαλαίου. Η τελική ευθεία πριν από την είσοδο στη νέα «μεγάλη ιδέα» του ελληνικού καπιταλισμού θα επιχειρηθεί να σφραγιστεί από τη σιδερένια σταθερότητα, ειδικά στο κοινωνικό πεδίο.

Δεν είναι απλώς μια πολιτική επιλογή ή μια μορφή κυβερνητικής διαχείρισης, αλλά είναι μια αδήριτη οικονομική-κοινωνική αναγκαιότητα για το κεφάλαιο στην εποχή του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Η ένταση της προφανώς ποικίλει, ως αποτέλεσμα της ταξικής πάλης και των αντιφάσεων του συστήματος. Αλλά απέναντι σ' αυτή την «ολοκληρωτική» κεφαλαιοκρατική επίθεση το εργατικό κίνημα δεν μπορεί να απαντήσει αποτελεσματικά παρά μόνο με μια εξίσου «ολοκληρωτική» αντικαπιταλιστική γραμμή για την ανατροπή της και την ουσιαστική βελτίωση της θέσης των εργαζομένων.

Με όλα αυτά δεν θέλουμε να υποτιμήσουμε τις όποιες αλλαγές γίνονται στη μορφή της κυβερνητικής διαχείρισης, που υπαγορεύονται από την ανάγκη αποτελεσματικότερης διαχείρισης των αντιφάσεων του ίδιου του κεφαλαίου και κηδεμόνευσης - ενσωμάτωσης της αυξανόμενης εργατικής διαμαρτυρίας που γεννά η προώθηση αυτής της πολιτικής. Απλώς θέλουμε να υπογραμμίσουμε το κύριο στοιχείο της περιόδου και την ανάγκη η δική μας πολιτική να αρθρώνεται γύρω απ' αυτό.

2. Ο πόλεμος στη Γιουγκοσλαβία σφράγισε καταλυτικά τις εξελίξεις της προηγούμενης περιόδου

Στην Εισήγηση του Συνεδρίου είχαμε υπογραμμίσει ότι «οι πολεμικές αναμετρήσεις γίνονται όλο και πιο συχνές και αναπόφευκτες στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό». Εκεί, επίσης, σημειώσαμε ότι ο πόλεμος και η προετοιμασία γι' αυτόν στη νέα εποχή γίνονται αναπόφευκτη συνέπεια της κρίσης υπερσυσσώρευσης και των εντεινόμενων ενδοκαπιταλιστικών ανταγωνισμών αλλά και αναπόφευκτο συστατικό των προσπαθειών για υπέρβαση αυτής της κρίσης, για αποκατάσταση ενός νέου συσχετισμού δυνάμεων, μιας νέας ρύθμισης των ενδοκαπιταλιστικών και ενδοϊμπεριαλιστικών ανταγωνισμών, για ένταση της εκμετάλλευσης και για συνολική ενίσχυση της πολιτικής κυριαρχίας του κεφαλαίου.

Οι απόψεις αυτές διατηρούν στο ακέραιο την ισχύ τους. Μάλιστα, η συχνότητα των πολεμικών αναμετρήσεων (Κόλπος, Γιουγκοσλαβία, Ινδία-Πακιστάν, Καύκασος, 1ος Παναφρικανικός Πόλεμος, δεκάδες άλλες συρράξεις, ελληνο-τουρκικοί ανταγωνισμοί και πολεμικοί τυχοδιωκτισμοί κ.λ.π.) και ο αναβαθμισμένος ρόλος που παίζει η οικονομική και πολιτική προετοιμασία του πολέμου στην ειρηνική περίοδο (π.χ. αναβίωση «Πολέμου των Άστρων» στις ΗΠΑ, ελληνικό εξοπλιστικό πρόγραμμα 16 τρις., συγχώνευση «πολεμικών» -«ειρηνικών» βιομηχανιών), αποδεικνύουν ότι ο πόλεμος έρχεται ξανά στο προσκήνιο ως μαμή της καπιταλιστικής ανασυγκρότησης και ως καταλύτης της ανάπτυξης του νέου σταδίου του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Ως μέσο ανοίγματος νέων πεδίων κερδοφόρας επιχειρηματικής δράσης. Βέβαια χρειάζεται να βαθύνουμε παραπέρα τις γενικές μας επεξεργασίες για τα θεμελιώδη αίτια και χαρακτηριστικά του πολέμου στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό. Ταυτόχρονα, αναδεικνύεται η ανάγκη σε κάθε συγκεκριμένη πολεμική αναμέτρηση να αναλύουμε συγκεκριμένα την εθνική, ιστορική και πολιτισμική της διάσταση, τη γεωστρατηγική της σημασία, το ρόλο των μεγάλων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων και των τοπικών ολιγαρχιών κ.λ.π.

Σ' αυτή τη βάση, στην πρόσφατη επιδρομή του ΝΑΤΟ στη Γιουγκοσλαβία, πέρα από τους γενικούς λόγους που αναφέρθηκαν, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο: η συνασπισμένη προσπάθεια των ηγεμονικών δυνάμεων του κεφαλαιοκρατικού - ιμπεριαλιστικού πλέγματος να επιδείξουν τη δύναμη τους απέναντι στους λαούς, εμπεδώνοντας το νέο ρόλο του ΝΑΤΟ (ως πολιτικοστρατιωτικού οργανισμού βίαιης επιβολής και παγκόσμιας

επέκτασης της καπιταλιστικής-ιμπεριαλιστικής Νέας Τάξης και πρακτορείο προώθησης της ελεύθερης αγοράς), τσακίζοντας μια χώρα που προσπαθούσε να διαπραγματευθεί τους όρους ενσωμάτωσής του στην παγκόσμια καπιταλιστική αγορά, χωρίς ωστόσο το καθεστώς Μιλόσεβιτς να αμφισβητεί τη Νέα Τάξη ή πολύ περισσότερο να προχωρά σε αντιιμπεριαλιστικό αγώνα. Ταυτόχρονα, η Γιουγκοσλαβία αποτελούσε πρόσφορο έδαφος, όχι μόνο λόγω των «ανοιχτών πληγών» που μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τον ιμπεριαλισμό ως ψευδείς αφορμές επέμβασης (εθνικά- πολιτισμικά προβλήματα, καταπίεση μειονοτήτων, παλιοί και νέοι εθνικισμοί κ.α), αλλά και γιατί βρισκόταν σε μια περιοχή με χαμηλή ακόμα ένταση στη διεθνή κεφαλαιοκρατική αγορά, με περιθώρια νέων ζωνών εκμετάλλευσης και νέων κερδοφόρων δικτύων, κοντά στους νέους μεταφορικούς άξονες και τα νέα ενεργειακά δίκτυα. Ιδιαίτερα όσον αφορά τις επιδιώξεις των ΗΠΑ πρέπει να σημειώσουμε την προσπάθεια τους να ποδηγετήσουν την πορεία της ΟΝΕ - Ευρώ και τη διεύρυνση της Ε.Ε., να κερδίσουν το έδαφος που είχαν χάσει στην πρώτη φάση της Γιουγκοσλαβικής τραγωδίας, να αποκτήσουν νέα προγεφυρώματα στην καρδιά της Ευρώπης και κοντά στη Ρωσία. Από την άλλη μεριά η ΕΕ δεν σύρθηκε από τους αμερικανούς, αλλά προσπάθησε με την ενεργή συμμετοχή της να είναι μέσα στο παιχνίδι. Ιδιαίτερα ωφελημένη η Γερμανία που για πρώτη φορά μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο πήρε μέρος σε πολεμικές επιχειρήσεις με ενεργητικό ρόλο. Ανάλογη στάση συννενοχής κράτησαν, στα δικά τους μέτρα φυσικά, και οι τοπικές ολιγαρχίες.

Μέσα σε αυτή τη συνολικότερη συγκυρία, που φέρνει τις πολεμικές αναμετρήσεις στην πρώτη γραμμή ειδικά στην ευρύτερη εύφλεκτη περιοχή, αντιμετωπίζουμε και την αντιπαράθεση Ελλάδας-Τουρκίας. Οι δύο πιο αναπτυγμένες αστικές τάξεις της περιοχής ερίζουν για την οικονομική και γεω-πολιτική κυριαρχία τόσο στα Βαλκάνια όσο και σε ένα τμήμα της λεκάνης της Μεσογείου. Η σύγκρουση αυτή διεξάγεται κατ' αρχή οικονομικά (είτε στο κρατικό είτε και στο ιδιωτικό επίπεδο) αλλά έχει και άμεσες πολιτικο-στρατιωτικές πλευρές. Ο μακροχρόνιος ιμπεριαλιστικός ανταγωνισμός των δύο αστικών τάξεων περνά από διάφορες φάσεις και παίρνει διάφορες μορφές. Τις περισσότερες φορές υπάρχει ένας συνδυασμός σύγκρουσης και συνεργασίας με μεταβαλλόμενες ισορροπίες.

Ο πρόσφατος ελληνοτουρκικός διάλογος και η κατάληξη της συμφωνίας του Ελσίνκι, κάτω από την αμερικανονατοϊκή ομπρέλα εκφράζει:

- Τις προσπάθειες των δυο ολιγαρχιών για ένα μορατόριουμ, απαραίτητο για παραπέρα συγκέντρωση δυνάμεων στα νέα πεδία δράσης τους.

- Για την ελληνική ολιγαρχία κρίνεται η τελική ευθεία της ΟΝΕ, οι εξορμήσεις στα Βαλκάνια και την ευρύτερη περιοχή, η εξασφάλιση καλύτερων όρων στο συσχετισμό δυνάμεων με την Τουρκία στο οικονομικο-πολιτικό πεδίο, στα πλαίσια της ένταξής της στην Ε.Ε.

- Για την τουρκική αστική τάξη κρίνεται η εξασφάλιση της πορείας της προς δυσμάς και η ενσωμάτωσή της στις διαδικασίες της ευρωπαϊκής καπιταλιστικής ολοκλήρωσης, η αντιμετώπιση της ισλαμικής απειλής, το κουρδικό μέτωπο και η επέκταση στις γύρω περιοχές (ειδικά τις τουρκόφωνες πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες).

Η συμφωνία του Ελσίνκι δεν αποτυπώνει την πολιτική γραμμή της δήθεν «ειρηνικής επίλυσης των διαφορών» και «ομαλής συνύπαρξης των δυο λαών», αλλά την προσπάθεια να αναβαθμίσουν τη θέση τους, να «ανέβουν» κατηγορία στην αντιπαράθεση, υπό το πρίσμα της κατάστασης που διαμορφώνει στην περιοχή η ιμπεριαλιστική Νέα Τάξη. Αλλά ο διάλογος αυτός έχει κοντά ποδάρια γιατί γίνεται υπό την κηδεμονία των αρπακτικών της Νέας Τάξης και με την κυριαρχία των επεκτατικών αστικών τάξεων και στις δύο χώρες. Δεν έχει καμία σχέση με την ειλικρινή αλληλεγγύη που ανέπτυξαν οι δυο λαοί μετά τους σεισμούς.

Οι λαοί των δύο χωρών είναι υποκείμενα κατ' αρχήν της αγριότερης εκμετάλλευσης από την δική τους αστική τάξη γιατί μόνο έτσι μπορεί η τελευταία να γίνει πιό ανταγωνιστική απέναντι στους αντιπάλους της. Επιπλέον όμως καλούνται να υποταχθούν στα αστικά συμφέροντα που υποκρύπτονται πίσω από το "εθνικό συμφέρον" και

να γίνουν το κρέας για τα κανόνια των αστικών ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών. Ο ανταγωνισμός (και μια ενδεχόμενη πολεμική αναμέτρηση) ανάμεσα στις δύο αστικές τάξεις (παρά τη σχετική διαφορετικότητά τους) έχει και από τις δύο πλευρές χαρακτήρα επιθετικό, ιμπεριαλιστικό, άδικο και αντιλαϊκό. Σε ένα τέτοιο πόλεμο οι εργαζόμενοι, Έλληνες και Τούρκοι, δεν έχουν κανένα λόγο να συμμετάσχουν. Δεν θα πολεμήσουν για την ολιγαρχία και τον ιμπεριαλισμό.

Η πάλη ενάντια στον πόλεμο και τις πολεμικές προετοιμασίες, για την ειρήνη και τη φιλία των λαών και η διεθνιστική αλληλεγγύη των εργατικών και κομμουνιστικών κινημάτων αποτελούν βασική προϋπόθεση και για την αποτελεσματική εργατική πάλη στο εσωτερικό κάθε χώρας. Οι επιτυχίες στον ταξικό πόλεμο συνδέονται αναγκαία και άρρηκτα με επιτυχίες ενάντια στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο. Αλλά και αντίστροφα, η ειρήνη και η συνεργασία ανάμεσα στους δύο λαούς μπορούν να εξασφαλισθούν ολοκληρωμένα μόνο με την ριζική αλλαγή των πολιτικών και ταξικών συσχετισμών στις δύο χώρες, με την ανατροπή της αστικής κυριαρχίας και στις δύο όχθες του Αιγαίου τελικά.

3. Το διεθνές κεφαλαιοκρατικό - ιμπεριαλιστικό πλέγμα και η Ελλάδα

Εδώ δεν έχει νόημα να επαναλάβουμε όλη την ανάλυση του Συνεδρίου για το διεθνές κεφαλαιοκρατικό-ιμπεριαλιστικό πλέγμα. Απλώς θα υπογραμμίσουμε κάποιες σημαντικές εξελίξεις του προηγούμενου διαστήματος, όπως: η ξέφρενη πορεία της καπιταλιστικής διεθνοποίησης, τα πρώτα βήματα της ΟΝΕ και του Ευρώ (αρχές του 1999), οι τρομακτικοί σε ένταση ανταγωνισμοί κεφαλαιοκρατών και κρατών (πρόσφατο παράδειγμα η νατοϊκή επιδρομή στη Γιουγκοσλαβία και ο «πόλεμος της μπανάνας» και γενικά των τροφίμων μεταξύ ΗΠΑ-Ε.Ε.), οι αλλεπάλληλες συγχωνεύσεις πολυεθνικών κολοσσών (που δίνουν άλλες διαστάσεις στη συγκέντρωση του κεφαλαίου), η ενίσχυση της πολιτικοστρατιωτικής πρωτοκαθεδρίας των ΗΠΑ, η τεράστια ένταση της ανισόμετρης οικονομικής και πολιτικής ανάπτυξης (χαρακτηριστική η πρόσφατη έκθεση του ΟΗΕ για την παγκόσμια ανάπτυξη). Ιδιαίτερη αξία έχουν οι αναπροσαρμογές στο ρόλο και τα χαρακτηριστικά των διεθνών κεφαλαιοκρατικών ιμπεριαλιστικών οργανισμών (π.χ. νέος ρόλος ΝΑΤΟ, ΔΝΤ, Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, G-8, η υποβάθμιση του ΟΗΕ), με τρόπο που να συμπυκνώνει καλύτερα στη νέα εποχή τις ανάγκες του πολυεθνικού κεφαλαίου και τους συσχετισμούς δύναμης μεταξύ των καπιταλιστών και των κρατών τους και να εξασφαλίζει μια κάποια ρύθμιση των μεταξύ τους ανταγωνισμών σε όφελος των ηγεμονικών δυνάμεων του διεθνούς καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού πλέγματος.

Συνολικά, βαθαίνει η κυριαρχία του κεφαλαίου σε παγκόσμια κλίμακα, γίνεται ακόμα πιο αποκρουστικός και αντιδραστικός ο κόσμος, καθώς η κυριαρχία και οι ανταγωνισμοί των ηγεμονικών δυνάμεων του κεφαλαίου καταδικάζουν τη συντριπτική πλειοψηφία της μισθωτής εργασίας, τον τρίτο και τον τέταρτο κόσμο (της νέας φτώχειας στην καρδιά της καπιταλιστικής ανάπτυξης) στην κοινωνικο - οικονομική υπερεκμετάλλευση, στην τοξική, βιολογική και περιβαλλοντική καταστροφή. Ποτέ άλλοτε τόσο πολλοί άνθρωποι δεν καταπίεστηκαν τόσο απόλυτα και ολοκληρωτικά από τόσο λίγους!

Κοινός τόπος όλων αυτών των εξελίξεων είναι η διαμόρφωση ενός νέου διεθνούς σκηνικού (στο Συνέδριο το ονομάσαμε διεθνές κεφαλαιοκρατικό-ιμπεριαλιστικό πλέγμα) που χαρακτηρίζεται από: την καθολική υπαγωγή των διεθνών σχέσεων στο κεφάλαιο και στην αναζήτηση της μέγιστης υπεραξίας, τον ηγεμονικό ρόλο των πολυεθνικών-πολυκλαδικών μονοπωλίων, την όξυνση των ενδοκαπιταλιστικών ανταγωνισμών, την ένταση της ανισόμετρης ανάπτυξης (γρήγορη ανάπτυξη των ανταγωνιστικών θυλάκων ανάπτυξης και ταχύτατη διαμόρφωση χαοτικών ζωνών εξαθλίωσης).

Σ' αυτά τα πλαίσια, χρειάζεται να συζητήσουμε καλύτερα για το ρόλο της Ελλάδας στο βαλκανικό - ευρωπαϊκό τοπίο και ευρύτερα στο διεθνές κεφαλαιοκρατικό-ιμπεριαλιστικό πλέγμα. Από πάρα πολλά δεδομένα (ένταξη στην ΟΝΕ-ΕΥΡΩ, επενδύσεις και εξαγορές από ελληνικές επιχειρήσεις σε άλλες χώρες, στρατηγικές συμπράξεις ελληνικών με ξένες επιχειρήσεις, ανάπτυξη των ελληνικών πολυεθνικών-πολυκλαδικών μονοπωλίων, Ολυμπιάδα 2004, ρόλος στην ανασυγκρότηση των Βαλκανίων, ανταγωνισμός Ελλάδος- Τουρκίας, εξοπλιστικό πρόγραμμα 16 τρις, αποστολή ελληνικών στρατευμάτων εκτός Ελλάδας, ρατσιστική - κατασταλτική αντιμετώπιση του προβλήματος των μεταναστών κ.λ.π.) φαίνεται ότι το ελληνικό κεφάλαιο επιχειρεί μια στρατηγική αναβάθμιση της θέσης και του ρόλου του. Αυτή η προσπάθεια στηρίζεται κυρίως στη βαθύτερη εκμετάλλευση και πολιτική καταπίεση των εργαζομένων της χώρας μας, στη διεκδίκηση ενός κομματιού

(μικρού έστω) από την εκμετάλλευση της εργατικής τάξης άλλων χωρών, στους ανταγωνισμούς με άλλες ολιγαρχίες (π.χ. Τουρκία - εξ ου και ο αυξημένος κίνδυνος πολεμικών επεισοδίων), στην ιδιόμορφη συμμαχία με τα μεγάλα ιμπεριαλιστικά κέντρα (μιας και ο ρόλος της Ελλάδας είναι υποδεέστερος και η «ακροβασία» μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ δύσκολη), στην αξιοποίηση της ενεργητικής συμμετοχής του (έστω και με ενδιάμεση θέση) στις καπιταλιστικές-ιμπεριαλιστικές ολοκληρώσεις.

Είναι, βέβαια, φανερό ότι αυτή η προσπάθεια, ακόμα κι αν έχει το καλύτερο αποτέλεσμα, δεν μπορεί φυσικά να μετατρέψει την Ελλάδα σε ηγεμονική ιμπεριαλιστική δύναμη, αλλά και ούτε φαίνεται ότι μπορεί να την «αναβαθμίσει» στην πρώτη ταχύτητα του διεθνούς κεφαλαιοκρατικού-ιμπεριαλιστικού πλέγματος, πράγμα που αποτελεί τον απώτερο στρατηγικό «ευσεβή πόθο» της ελληνικής ολιγαρχίας. Εξίσου, όμως, είναι φανερό ότι ο ελληνικός καπιταλισμός, έστω κατέχοντας μια ενδιάμεση θέση σ' αυτό το πλέγμα, είναι ένας καπιταλισμός αναπτυγμένος, που ενσωματώνει σήμερα τις αναδιαρθρώσεις και τα κύρια χαρακτηριστικά του ολοκληρωτικού καπιταλισμού και αναπτύσσει παραπέρα ιμπεριαλιστικά χαρακτηριστικά που έχουν ήδη εμφανισθεί από προηγούμενες ιστορικές περιόδους.

4. Οι ανοικτές πληγές του ολοκληρωτικού καπιταλισμού

Στο Συνέδριο είχαμε χαρακτηρίσει τον ολοκληρωτικό καπιταλισμό ως νέο στάδιο ανάπτυξης και μακροπρόθεσμα ανώτερης και βαθύτερης κρίσης. Και είχαμε υπογραμμίσει ότι, στα πλαίσιά του, δεν ξεπερνιούνται αλλά αναπαράγονται σε ανώτερο επίπεδο όλες οι βασικές αντιφάσεις του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής. Οι σημαντικές εξελίξεις που μεσολάβησαν από το Συνέδριο επιβεβαίωσαν αυτή τη θέση, με κορυφαία στοιχεία τους αλληπάλληλους χρηματιστηριακούς τριγμούς, τον πόλεμο, την πρόσφατη έκθεση του ΟΗΕ για την παγκόσμια ανάπτυξη. Τα κρισιακά φαινόμενα θα συνοδεύουν τον ολοκληρωτικό καπιταλισμό (για την ώρα κυρίως λόγω των εσωτερικών του αντιφάσεων και δευτερευόντως λόγω της ύπαρξης αντίπαλου δέους στις επιλογές του), θα είναι αυξημένα, θα του προσδίδουν μεγάλη αστάθεια (ακόμη κι αν οι εκδηλώσεις δεν είναι εκρηκτικές), θα αγκαλιάζουν με μεγάλη ταχύτητα πολλές χώρες.

Ιδιαίτερη αξία, απ' αυτή την άποψη, αποκτούν οι πρόσφατες χρηματοπιστωτικές κρίσεις. Μετά την «Μαύρη Δευτέρα» του '87 και την κρίση του '92, οι αλληπάλληλες χρηματιστηριακές κρίσεις των τελευταίων χρόνων, με αποκορύφωμα το περσινό Αύγουστο-Σεπτέμβρη, έδειξαν -με «προφητικό» τρόπο- τις ανοικτές πληγές του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Το γεγονός ότι οι κρίσεις εκτυλίχτηκαν κυρίως σε χώρες-μοντέλα του νέου καπιταλιστικού προτύπου και ότι άγγιξαν όλους τους βασικούς κλάδους (αν και ξεκίνησαν ως χρηματιστηριακοί-νομισματο-πιστωτικοί τριγμοί), αλλά και οι μαζικές πολύμορφες αντιδράσεις κατά της καπιταλιστικής παγκοσμιοποίησης, με αποκορύφωμα τις πρόσφατες διαδηλώσεις στο Σιάτλ των ΗΠΑ, επιβεβαιώνουν αυτή την εκτίμηση.

Βεβαίως αυτό δεν σημαίνει ότι ο ολοκληρωτικός καπιταλισμός έγινε πλέον «εύκολος αντίπαλος» και ότι αρκεί «να τον σπρώξουμε λίγο για να πέσει». Τα πράγματα είναι πολύ πιο δύσκολα, έστω κι αν αυτές οι κρίσεις υπονομεύουν την ηγεμονία και «τραυματίζουν» το «προφίλ» του ολοκληρωτικού καπιταλισμού και την ικανότητά του να αντιρροπεί μακροπρόθεσμα την τάση πτώσης του μέσου ποσοστού κέρδους.

5. Η νέα κρίση της σοσιαλδημοκρατίας και η αναζήτηση νέων δρόμων

Ενώ η αναδιαρθρωτική κίνηση προχώρησε ραγδαία - στις δεκαετίες του '80 και του '90 - με νεοφιλελεύθερες πολιτικές και δεξιά κόμματα, οι αντιδράσεις που γεννούσε η σφοδρότητα της αντιλαϊκής επίθεσης αλλά και οι ανεπάρκειες του νεοφιλελευθερισμού οδήγησαν στην ανάκαμψη της νέας σοσιαλδημοκρατίας (σε διάκριση με την παλιά μεταπολεμική που βασίστηκε στο κράτος προνοίας) και της κεντροαριστεράς. Η ανάκαμψη αυτή ενώ στηρίχθηκε σε αντινεοφιλελεύθερα λαϊκά αντανάκλαστικά δεν οδήγησε σε μία ριζική προγραμματική τομή. Αντίθετα, στις καλύτερες των περιπτώσεων, αποτέλεσε μία τομή μέσα στην συνέχεια με την μορφή ενός σοσιαφιλελευθερισμού που επιχειρεί να εξομαλύνει τις επικίνδυνες για την κερδοφορία του κεφαλαίου ακραίες συνέπειες της αντεργατικής επίθεσης και να εκτονώνει τις κοινωνικοπολιτικές αντιδράσεις. Κυρίως στρέφεται στην ουσιαστική, μεθοδική και συχνά ύπουλη αφαίμαξη των εργαζομένων μέσω της αναδιάρθρωσης του χρόνου εργασίας. Τα κυριότερα ίσως διαφοροποιητικά χαρακτηριστικά της νέας σοσιαλδημοκρατίας αφορούν

“εσωτερικές” αντιφάσεις και προβλήματα του κεφαλαίου και κυρίως μία ελεγχόμενη επιστροφή του κράτους - σε αντίθεση με τους νεοφιλελεύθερους δογματισμούς - ως επιτελείου της καπιταλιστικής ανάπτυξης και της αντεργατικής επίθεσης.

Όπως έδειξαν και οι πρόσφατες ευρωεκλογές, όπου τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα καταποντίστηκαν, η ανάκαμψη αυτής της νέας τριτοδομικής σοσιαλδημοκρατίας βρίσκεται ήδη σε κρίση παρά τη συντονισμένη πανευρωπαϊκή προσπάθεια, από μεριάς του κεφαλαίου στήριξης των «σοσιαφιλελεύθερων λύσεων» (βλέπε επίθεση κατά ΚΟΛ-Χριστιανοδημοκρατών με αφορμή τα «οικονομικά» σκάνδαλα στη Γερμανία). Η αιτία βρίσκεται στο ότι, ενώ βασίστηκε σε ένα αντινεοφιλελεύθερο λόγο και σε προσδοκίες βελτίωσης τουλάχιστον της θέσης της εργασίας, έδωσε κυρίως ψίχουλα ενώ βάθυνε την εκμετάλλευση με πολύ πιό επικίνδυνους τρόπους (πχ. 35ωρο αλλά και κατάργηση του 8ώρου). Η κρίση αυτή δίνει την δυνατότητα απεμπλοκής λαϊκών μαζών από τις διαδικασίες της αντινεοφιλελεύθερης σοσιαλδημοκρατικής ενσωμάτωσης και για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών εργατικών αγώνων και ενός μαζικού αντικαπιταλιστικού κινήματος, που όμως απέχουν από το να είναι ορατά με μαζικούς όρους. Επίσης, η νέα σοσιαλδημοκρατία στιγματίστηκε ανεπανόρθωτα από την άμεση εμπλοκή της - όπως άλλωστε και στον Α΄ Παγκ. Πόλεμο - στους ιμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς και συγκρούσεις.

Στην Ελλάδα, όλες αυτές οι τάσεις επικαθορίστηκαν από μία σειρά ιδιαίτερα γεγονότα. Ο αστικός εκσυγχρονισμός του ΠΑΣΟΚ αποτελεί μία βιαϊότερη επίθεση ενάντια στον κόσμο της εργασίας, που αποτελεί μ΄ ένα τρόπο συνέχιση και ανάπτυξη της προηγούμενης νεοφιλελεύθερης πολιτικής της ΝΔ. Σε μεγάλο βαθμό η Σημιτική πολιτική διεκπεραιώνει και κομμάτια της νεοφιλελεύθερης πολιτικής, καθώς αυτή υιοθετήθηκε καθυστερημένα στην Ελλάδα και οι νέες μορφές καπιταλιστικής διαχείρισης δεν μπορούν να υλοποιηθούν παρά μόνο πάνω στα κεκτημένα της νεοφιλελεύθερης πολιτικής. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την έκρηξη των μαζικών αγώνων που είδαμε το αμέσως προηγούμενο διάστημα.

Εδώ είναι αναγκαίο να ξεκαθαρισθεί ότι οι νέες αναδιαρθρωτικές πολιτικές με κοινωνικό προσωπείο που εμφανίζονται ήδη στις πιο αναπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες με την μορφή των κεντροαριστερών προγραμμάτων και που συζητιούνται και στην Ελλάδα από τμήματα του ΠΑΣΟΚ και του αντινεοφιλελεύθερου μπλοκ δεν σημαίνουν βελτίωση της θέσης της εργασίας. Αντίθετα, ενώ συνήθως κομίζουν κάποιες επιφανειακές βελτιώσεις, όσον αφορά τα εισοδήματα και την ανεργία, ο πυρήνας τους βρίσκεται στην εκτίναξη του ποσοστού εκμετάλλευσης μέσω της ραγδαίας αύξησης του απλήρωτου χρόνου εργασίας (τόσο με την αύξηση της παραγωγικότητας όσο και με την επιμήκυνση του συνολικού χρόνου εργασίας). Αποσκοπούν στην γενικότερη σταθεροποίηση και ανάπτυξη του ολοκληρωτικού καπιταλισμού.

Αυτό επιβάλλει ταυτόχρονα με την πάλη ενάντια στην κυρίαρχη πλευρά της αστικής πολιτικής, του σοσιαφιλελευθερισμού για την Ελλάδα, να αναγνωρίζεται και να αντιμετωπίζεται και αυτή η δευτερεύουσα πλευρά της, καθώς και όλη η φιλολογία περί λιγότερο ή περισσότερο κεντροαριστερών ή ακόμα παραπέρα και «προοδευτικών», «παναριστερών» ή «λαϊκών» διακυβερνήσεων και των αντίστοιχων προγραμμάτων. Αλλιώς κινδυνεύει κανείς, όπως το σύνολο των αντι-νεοφιλελεύθερων στην Δύση, να καταλήξει τυφεκιοφόρος του εχθρού σε επόμενες αλλαγές της συγκυρίας. Τα πολιτικά αδιέξοδα όσων υποστήριξαν την κυβέρνηση Ζοσπέν είναι χαρακτηριστικά.

6. Η αντιδραστική θωράκιση του πολιτικού σκηνικού προχώρησε γρήγορα

Παρά τη ρευστότητα και τα στοιχεία κρίσης του αστικού πολιτικού σκηνικού, η αντιδραστική αναμόρφωση και θωράκισή του προχώρησε γοργά. Αυτή η εξέλιξη στηρίχτηκε στα σταθερά - θεμελιακά στοιχεία του, που είναι η καταθλιπτική κυριαρχία (κοινωνική-οικονομική πρωτίτως, αλλά και ιδεολογική - πολιτική) της αστικής πολιτικής (με τις διάφορες παραλλαγές της), στους εργαζόμενους η απουσία μιας αισθητής εργατικής - επαναστατικής τάσης, η συστράτευση της καθεστωτικής κομματικής βεντάλιας γύρω από τους μεγάλους αστικούς «εθνικούς στόχους», η ισχυρότερη αυτοτελής πολιτική παρέμβαση του κεφαλαίου, ο χειραγωγητικός ρόλος των ΜΜΕ, η αντιδραστική μετάλλαξη της σοσιαλδημοκρατίας και των συνδικάτων, η ρεφορμιστική - καθεστωτική μετάλλαξη της Αριστεράς, κ.λπ. Η ισχυροποίηση αυτών των σταθερών στοιχείων δρούσε

εκτονωτικά προς τα στοιχεία κρίσης και ρευστότητας που εμφάνιζε το αστικό πολιτικό σκηνικό, όπως η κρίση αντιπροσώπευσης και οι τάσεις αποστοίχισης από τα κόμματα της κυρίαρχης πολιτικής, ο ανταγωνισμός για την πρωτοκαθεδρία (Ν.Δ. ή ΠΑΣΟΚ) στον αστικό δικομματισμό, η αυξανόμενη κοινωνική δυσαρέσκεια και τα πρώτα σκιρτήματα αντίστασης εργαζομένων και νεολαίας.

Σ' αυτά τα πλαίσια προωθούνται:

Πρώτο, μια γενικότερη ιδεολογική, πολιτική, κοινωνική, πληροφοριακή και νομοθετική εκστρατεία και πρακτική που κηρύσσει στην ουσία εκτός νόμου τα στοιχειώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες στους τόπους και στις σχέσεις εργασίας και ιδιαίτερα τα δικαιώματα των εργαζομένων και της νεολαίας να αγωνίζονται, να απαιτούν, να οργανώνονται με το δικό τους τρόπο και να επιβάλουν τις διεκδικήσεις τους και τα συμφέροντά τους («Δε συζητώ με απεργούς και καταληψίες», στάση του κρατικού, παρακρατικού και γενικότερου κοινωνικού και πολιτικού μηχανισμού στους αγώνες των αγροτών, εκπαιδευτικών, μαθητών, αντιδραστική αναβάθμιση της δικαστικής παρέμβασης, απαγόρευση των διαδηλώσεων κλπ)

Δεύτερο, ο αντιδραστικός «εκσυγχρονισμός» του αστικού κράτους (κράτος-στρατηγείο, ιδιωτικοποιήσεις κάθε μορφής, Καποδίστριας, Δημοσιούπαλληλικός Κώδικας κ.λ.π.), που λίγο-πολύ αναλύθηκε στο Συνέδριο.

Τρίτο, η προϊούσα απόσπαση της πολιτικής (ως περιεχόμενο και ως μορφή) από κάθε στοιχείο που τη φέρνει κοντά στον κόσμο της εργασίας και την πολιτική δραστηριοποίησή του.

Τέταρτο, η ευρύτερη διαμόρφωση ενός αυταρχικού - καταπιεστικού πλέγματος (Σέγκεν, ποινικοποίηση συνδικαλιστικής δράσης, αντι-τρομοκρατικοί νόμοι, πογκρόμ κατά των μεταναστών, αύξηση αστυνομικών δυνάμεων, παλλαϊκή άμυνα, ωμή καταστολή των αγώνων, ηλεκτρονική παρακολούθηση, αυταρχισμός στους χώρους δουλειάς, οικονομική τρομοκρατία κ.λ.π.). Η «αντιμετώπιση της τρομοκρατίας», της «εγκληματικότητας» ή του «προβλήματος της μετανάστευσης» γίνεται το άλλοθι για την προώθηση των διάφορων μέτρων που οικοδομούν αυτό το πλέγμα. Ωστόσο, είναι φανερό ότι ο πραγματικός αντίπαλος και ο βασικός φόβος των κρατούντων δεν προέρχεται από εκεί, αλλά από τις μαζικές εργατικές αντιστάσεις και εκρήξεις που αναπόφευκτα θα γεννήσει η πολιτική που προωθούν ή οι ενδεχόμενες πολεμικές περιπέτειες.

Οι εξελίξεις αυτές φέρνουν με ένταση στο προσκήνιο το πρόβλημα της δημοκρατίας και των λαϊκών ελευθεριών. Όχι κυρίως για να υπερασπίσουμε τη «χαμένη τιμή» του αστικού κοινοβουλευτισμού και των δημοκρατικών δικαιωμάτων που είχε θεσπίσει (που και αυτό χρειάζεται, όταν καταπατούνται), ούτε για να ανακαλύψουμε ξανά το 2000 τα άλυτα αστικοδημοκρατικά προβλήματα που (υποτίθεται ότι) έχει ο ελληνικός καπιταλισμός. Αλλά για να φέρουμε στο προσκήνιο τα δημοκρατικά δικαιώματα και τις λαϊκές ελευθερίες που απαιτεί η εποχή μας, για ν' αναδείξουμε την οργανική σύνδεση του νέου, πολύ επικίνδυνου αυταρχισμού με την πρωτοφανή εκμετάλλευση των εργαζομένων και να ανακαλύψουμε τους τρόπους που θα συνδέουν αποτελεσματικά την πάλη κατά της εκμετάλλευσης και του οικονομικού καταναγκασμού με την πάλη κατά της καταπίεσης και του πολιτικού καταναγκασμού-αυταρχισμού. Μ' άλλα λόγια, αν ο αυταρχισμός και η καταπίεση γίνονται οργανικό στοιχείο της αντεργατικής επίθεσης, η πάλη για τις δημοκρατικές ελευθερίες πρέπει να γίνει οργανικό στοιχείο του εργατικού επαναστατικού αγώνα. Αυτό υπογραμμίζουν η ποιοτική κλιμάκωση της κρατικής βίας και καταστολής, τα μαζικά αγροτοδικεία - εκπαιδευτικοδικεία, η υπόθεση Κουσουρή, η τρομοκρατική επίθεση με τη χειροβομβίδα έξω από τα γραφεία του NAP, τα ρατσιστικά πογκρόμ κατά των μεταναστών, κλπ.

7. Η αναμέτρηση στην πορεία προς την ONE και τις εκλογές

Μετά και την κρίση εμπιστοσύνης που αντιμετώπισε από παραδοσιακά κοινωνικά στρώματα που υποστήριζαν το **ΠΑΣΟΚ η κυβέρνηση Σημίτη**, όπως εκδηλώθηκε στις δημοτικές και στις πρόσφατες ευρωεκλογές, ο ανταγωνισμός ανάμεσα σε **ΠΑΣΟΚ και ΝΔ** θα οξυνθεί στην πορεία προς τις εκλογές. Από την μεριά των κυρίαρχων δυνάμεων του συστήματος θα γίνει βέβαια προσπάθεια σε καμιά περίπτωση αυτός ο ανταγωνισμός να μην αγγίξει την ουσία της εφαρμοζόμενης πολιτικής και την ένταξη στην ONE, κάτι που εξασφαλίζει ο

ταξικός χαρακτήρας και ο αναιμικός τόνος του πολιτικού λόγου της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Απ' ό,τι φαίνεται, η εκλογική αναμέτρηση θα είναι πρόωρη, σε μια προσπάθεια να συνεχιστεί με το λιγότερο δυνατό κόστος, για τους κυρίαρχους κύκλους, η τελική ένταξη στην ΟΝΕ και κυρίως η μετά-ΟΝΕ εποχή, με σαφή επιλογή η κυβέρνηση Σημίτη να συνεχίσει να βρίσκεται στο πολιτικό τιμόνι.

Η συναίνεση της ΝΔ γύρω από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, αλλά και το «ιδεολογικό-στρατηγικό της στρίμωγμα» για προβολή ουσιαστικού αντιπολιτευτικού λόγου, περιορίζει τη δυνατότητα μαζικής μετατόπισης ψηφοφόρων από την κοινωνική δυσαρέσκεια. Σε ό,τι αφορά το ΔΗΚΚΙ, η πρόσφατη τοποθέτησή του για στήριξη της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, σε περίπτωση μη αυτοδυναμίας, δίνει σαφές αβαντάρισμα στην επιδίωξη για «μέτωπο δυνάμεων», έστω και με άλλους όρους, υπέρ του πασοκικού εκσυγχρονισμού (αφήνοντας στην μπάντα τα «αντινεοφιλελεύθερα μέτωπα αντίστασης»).

Η κοινοβουλευτική Αριστερά, με τις πρόσφατες τοποθετήσεις της, δημιουργεί αρνητικούς όρους για την πολιτική ανάπτυξη των λαϊκών αγώνων, περιορίζει τη δυνατότητα για την αλλαγή των συσχετισμών προς την αριστερά.

Για το μεν ΚΚΕ, οι πρόσφατες θέσεις του ΠΓ για την εκλογική αναμέτρηση θέτουν σαφώς την επιδίωξη λαϊκής διακυβέρνησης ως μονόδρομο για τους αγώνες, μετατρέποντας ακόμα και αυτό το αντιιμπεριαλιστικό-αντιμονοπωλιακό μέτωπο σε «άταφο νεκρό».

Για τον ΣΥΝ, η ένταξη του μεγαλύτερου δυναμικού του στη στρατηγική της κεντροαριστεράς και του συντηρητικού εκσυγχρονισμού ακυρώνει οποιαδήποτε προσπάθεια κινηματικής δράσης ή αναζήτησης σύγχρονης αριστερής φυσιογνωμίας. Και για τις τρεις πολιτικές δυνάμεις, η θέση για την απλή αναλογική αποτελεί το «κερασάκι στην τούρτα» της εγκατάλειψης της εργατικής-αντικαπιταλιστικής πάλης.

Κατά την προεκλογική περίοδο, που ήδη διανύουμε, θα γίνει προσπάθεια για την καθήλωση των διεκδικήσεων των εργαζομένων, τη στιγμή που ετοιμάζονται νέα αντιδραστικότερα μέτρα (νέος διαγωνισμός ΑΣΕΠ Μάρτιο ή Απρίλιο, αυξήσεις τιμών, τελική ευθεία για το ασφαλιστικό κ.λπ.).

Οι εκλογικές προβλέψεις και η κοινοβουλευτική ανάθεση θα επιχειρηθεί να καταλάβουν πλήρως κάθε πολιτική αναζήτηση. Ταυτόχρονα τόσο η ΝΔ όσο και κυρίως το ΠΑΣΟΚ θα προσπαθήσουν να επανασυσπειρώσουν τμήματα της κοινωνικής διαμαρτυρίας, που θα μπορούσαν να κατευθυνθούν προς τα αριστερά, με κάθε μέσο. Γίνεται προσπάθεια να κτιστούν νέες κοινωνικές συμμαχίες στο έδαφος του εκσυγχρονισμού. Αξιοποιείται και η σημαντική προσέλευση μικροκαταθετών στο Χρηματιστήριο, όπου ωθούνται από τα χαμηλά επιτόκια των τραπεζών.

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες η προσπάθεια της ανάπτυξης των μαζικών «εξωκοινοβουλευτικών» αγώνων, με βασικό πολιτικό στόχο την ανατροπή της εφαρμοζόμενης πολιτικής του εκσυγχρονισμού, αλλά και των άλλων πιθανών απαντήσεων του συστήματος (δεξιές, κεντροαριστερές ή κεντροδεξιές κυβερνήσεις) και η πάλη για απόκρουση και ανατροπή της σχέσης με την ΟΝΕ και τα αλληπάλληλα σταθεροποιητικά προγράμματα στα βασικά μέτωπα αποτελούν κρίσιμα πεδία δοκιμασίας για τη ριζοσπαστική αριστερά. Ταυτόχρονα, μέσα σε αυτούς τους αγώνες πρέπει να προβληθεί και να προωθηθεί ο στόχος για μια άλλη εργατική και διεθνιστική, ανεξάρτητη επαναστατική αριστερά.

B. Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΩΝ

Όταν εμείς μιλάμε για την εξέλιξη των κοινωνικο-πολιτικών συσχετισμών, δεν αναφερόμαστε κυρίως στα εκλογικά αποτελέσματα (σε πανεθνικό επίπεδο ή σ' ένα χώρο), αλλά στους συνολικούς και πραγματικούς κοινωνικο-πολιτικούς συσχετισμούς μεταξύ εργατικής και αστικής πολιτικής (του περιεχομένου και των οργάνων τους), μεταξύ των τάσεων χειραφέτησης και των τάσεων υποταγής στο κεφάλαιο. Στους

συσχετισμούς που μετριοούνται και καταγράφονται καθημερινά σε κάθε χώρο ή μέτωπο, σε κάθε μικρή ή μεγάλη αναμέτρηση, σε κάθε πεδίο (πολιτική, θεωρία, οικονομία). Εννοείται, επίσης, ότι εμείς δεν βλέπουμε τους συσχετισμούς στατικά, ούτε κάνουμε αυθαίρετη γενίκευση των δεδομένων μιας φάσης. Τους βλέπουμε δυναμικά, στην ιστορική τους εξέλιξη και μάλιστα στα πλαίσια ευρύτερων ιστορικών περιόδων. Συνεπώς, δεν αναζητούμε κυρίως τη στιγμιαία αποτύπωσή τους (σ' έναν αγώνα ή σε κάποιες εκλογές), αλλά τις βαθύτερες τάσεις (αντικειμενικές ή υποκειμενικές, εσωτερικές και διεθνείς, οικονομικές-κοινωνικές-πολιτικές-ιδεολογικές) που καθορίζουν την εξέλιξή τους. Κι όλα αυτά, όχι για να υποταχθούμε στους υπάρχοντες συσχετισμούς, αλλά για να βρούμε δρόμους αλλαγής και ανατροπής τους προς όφελος της εργατικής-επαναστατικής πολιτικής.

1. Η γενική εκτίμηση των συσχετισμών της περιόδου

Οι κοινωνικο-πολιτικοί συσχετισμοί της περιόδου που συζητάμε σφραγίζονται από την ασφυκτική κυριαρχία της αστικής πολιτικής (με τις όποιες παραλλαγές της) και από την απουσία ενός αισθητού ρεύματος εργατικής επαναστατικής πολιτικής. Στη διαμόρφωση-εδραίωση αυτών των συσχετισμών έπαιξαν καταλυτικό ρόλο: οι κοινωνικο-οικονομικές αναδιαρθρώσεις (στην παραγωγή και έξω απ' αυτή) που προώθησε το κεφάλαιο στα πλαίσια του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, η «κατάρρευση» του «σοσιαλιστικού στρατοπέδου», η εμφάνιση του καπιταλισμού ως μονόδρομου, ο εκφυλισμός και η ενσωμάτωση του παραδοσιακού αριστερού και συνδικαλιστικού κινήματος, η αντιδραστική μετάλλαξη της σοσιαλδημοκρατίας, η αδυναμία των όποιων ριζοσπαστικών σκιρτημάτων της προηγούμενης περιόδου να συγκροτήσουν έναν υπολογίσιμο εργατικό-αντικαπιταλιστικό πόλο. Αυτός ο συσχετισμός, παρ' ότι ισχυροποιείται από αρκετά πολιτικά και ιδεολογικά στοιχεία (π.χ. ρόλος ΜΜΕ, αποξένωση από την πολιτική), βασιίζεται κατά κύριο λόγο στις κοινωνικο-οικονομικές σχέσεις που διαμορφώνει ο ολοκληρωτικός καπιταλισμός: στην καθολική υπαγωγή της εργασίας στο κεφάλαιο, στο ζυγό των νέων εργασιακών σχέσεων, στο φόβο της ανεργίας, στην εξατομίκευση της μισθωτής σχέσης, στην ενίσχυση του διευθυντικού δικαιώματος, στην αποξενωμένη εργασία, στο βάθεμα του καπιταλιστικού καταμερισμού εργασίας, στον ανταγωνισμό μεταξύ των εργατών (κοινωνικός αυτοματισμός, ντόπιοι-ξένοι, ανταγωνισμός αποφοίτων ΑΕΙ-ΤΕΙ κλπ), στις νέου τύπου κοινωνικές συμμαχίες που οικοδομεί το κεφάλαιο με τμήματα εργαζόμενων (πχ. Χρηματιστήριο, μετοχές ή άλλα οφέλη).

Αυτό το δεδομένο δίνει μια μεγάλη υπεροχή στο κεφάλαιο και το πολιτικό του προσωπικό και τη δυνατότητα να αντιμετωπίζει τις εσωτερικές του αντιφάσεις και να διαχειρίζεται -εκτονώνει τις όποιες ριζοσπαστικές αντιδράσεις εκδηλώνονται.

Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια εμφανίζονται ορισμένες ρωγμές σ' αυτή την αρραγή και καταθλιπτική κυριαρχία της αστικής πολιτικής, που μπορούν να γίνουν η βάση για την ανασύσταση της εργατικής πολιτικής, για την επανασύνδεσή της με σχετικά μαζικά πρωτοπόρα τμήματα της τάξης.

Αυτές οι ρωγμές δεν μπορεί και δεν πρέπει να μας αφήσουν αδιάφορους. Χρειάζεται να τις εκτιμήσουμε στις σωστές τους διαστάσεις και να δούμε τι κρύβουν πίσω τους (την «κόπωση» και διαμαρτυρία των εργαζομένων προς τον καπιταλιστικό μονόδρομο, αλλά και τα πρώτα σημεία «κόπωσης» της στρατηγικής του κεφαλαίου για την αντιρρόπηση της τάσης πτώσης του ποσοστού κέρδους). Χρειάζεται να δούμε ότι δεν ανατρέπουν μεν το υπάρχον σκηνικό (π.χ. τι έγινε στην Ευρώπη ή στις ΗΠΑ ενάντια στον πόλεμο, πόσο το αντιπολεμικό κίνημα στην Ελλάδα άγγιξε ευρύτερες μάζες, γιατί ο νόμος Παπαϊωάννου πέρασε αμαχητί), αφήνουν, όμως, κάποια περιθώρια για τη δική μας δράση, ανοίγουν κάποιες δυνατότητες, οι οποίες πρέπει να αξιοποιηθούν στο έπακρο, ώστε να διευρυνθούν αυτές οι ρωγμές και να γίνουν ουσιαστικά βήματα στην κατάλυση της καταθλιπτικής αστικής ηγεμονίας και στην ορατή συγκρότηση του πόλου της αντικαπιταλιστικής - εργατικής πολιτικής.

2. Οι συσχετισμοί στο κίνημα

Το προηγούμενο δίχρονο στη χώρα μας είχαμε μια ενίσχυση των εργατικών-λαϊκών τάσεων διαμαρτυρίας και αντίστασης στην κυρίαρχη πολιτική και ειδικά στην κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Αυτό εκφράστηκε και στο πεδίο των κοινωνικών αγώνων (αγρότες, Ιονική, εκπαίδευση, μαθητές, υγεία, ΟΤΑ, Ολυμπιακή κ.λ.π.) και στο πεδίο των εκλογών (καταδίκη του σημερινού εκσυγχρονισμού σε δημοτικές και ευρωεκλογές, άνοδος ΚΚΕ-ΔΗΚΚΙ-ΣΥΝ). Όπως είναι φανερό, αυτό το ρεύμα διαμαρτυρίας και αντίστασης ήταν πολύμορφο. Στα πλαίσιά του, το ΝΑΡ και η αντικαπιταλιστική Αριστερά -παρά την πρωταγωνιστική στάση τους σε ορισμένους αγώνες- είχαν τελικά πολύ μικρή επίδραση (λόγω της ποιότητας της παρέμβασής τους αλλά και του όγκου των δυνάμεών τους) - γεγονός που αποτυπώθηκε τόσο στην εξέλιξη των συγκεκριμένων αγώνων, όσο και στους γενικότερους συσχετισμούς.

Αντίθετα, οι τάσεις της ρεφορμιστικής αντίστασης, με κύριο εκπρόσωπό τους το ΚΚΕ, κατόρθωσαν να έχουν ηγεμονική παρουσία σ' αυτό το ρεύμα, κερδίζοντας πόντους σε βάρος τόσο των τάσεων της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς, όσο και των ανοικτά συμβιβαστικών τάσεων αντίστασης (ΣΥΝ-ΔΗΚΚΙ). Αυτό εκφράστηκε εκλογικά, αλλά και με το ρόλο του ΚΚΕ στο αντιπολεμικό κίνημα ή με τη συμμετοχή του ΔΗΚΚΙ και της ΑΚΟΑ στο ΠΑΜΕ.

Απ' όλη αυτή την εξέλιξη αναδεικνύονται καίρια ερωτήματα: Πρώτα απ' όλα για μας, μιας και είναι φανερό ότι αν δεν κατορθώσουμε να επικοινωνούμε με τα ρεύματα ριζοσπαστικοποίησης που γεννιούνται (προσπαθώντας παράλληλα να επιδράσουμε σ' αυτά και να τα μετασηματίσουμε σε αντικαπιταλιστική βάση), αν μέσα στο πλατύ ρεύμα της αντίστασης δεν κάνουμε αισθητή την παρουσία του πόλου της αντικαπιταλιστικής πάλης και ανατροπής, τότε δεν έχουμε μέλλον. Και ύστερα για το ίδιο το κίνημα, μιας και γίνεται φανερό ότι αν στο κίνημα διαμαρτυρίας δεν ηγεμονεύσουν οι αντικαπιταλιστικές τάσεις, τότε οι αγώνες (όσο μαχητικοί, ριζοσπαστικοί στις μορφές, αποφασιστικοί και μαζικοί κι αν είναι) θα οδηγηθούν με μαθηματική ακρίβεια στην ήττα.

3. Οι αγώνες της προηγούμενης περιόδου

Με βάση αυτά τα δεδομένα, χρειάζεται πιο ολοκληρωμένα να συζητήσουμε για τους αγώνες της προηγούμενης περιόδου. Και για τους αγώνες που έγιναν, αλλά και γι' αυτούς που δεν έγιναν (που είναι και η κυρίαρχη εικόνα, ειδικά στον ιδιωτικό τομέα), παρότι τα προβλήματα ήταν πιεστικά και η επίθεση στα εργατικά δικαιώματα έντονη. Σε κάθε περίπτωση αυτή η συζήτηση χρειάζεται να είναι πραγματική, να αποτιμά ρεαλιστικά ό,τι έγινε. Ταυτόχρονα, αυτή η συζήτηση δεν πρέπει να μένει στην επιφάνεια ή σε κάποια στιγμιότυπα και μόνο των αγώνων, αλλά να τους προσεγγίζει πιο ουσιαστικά: ποια ήταν τα επίδικα ζητήματά τους, τι προηγήθηκε, τι γραμμές συγκρούστηκαν στην εξέλιξη της πάλης, ποιο ήταν το πολιτικό τους «χρώμα», πώς έκλεισαν, τι κοινωνικά αποκρυσταλλώματα - κατακτήσεις υπήρξαν, πόσο άγγιξαν ευρύτερες μάζες, τι μορφές πάλης αναδείχτηκαν, ποιος ο ρόλος των διαφόρων δυνάμεων, τι πολιτικά συμπεράσματα βγήκαν, ποιος ο δικός μας ρόλος, τι έγινε σε επόμενους γύρους της αναμέτρησης.

Η εκτίμηση του Συνεδρίου, ότι οι εργατικοί αγώνες είναι μεν πιο σπάνιοι, αλλά όταν επιτέλους ξεσπούν έχουν πιο προωθημένα χαρακτηριστικά φαίνεται να επιβεβαιώνεται πλήρως. Όλοι οι αυθεντικοί αγώνες της προηγούμενης περιόδου είχαν τέτοια χαρακτηριστικά, όπως: Μεγαλύτερη διάρκεια, τάση γρήγορης πολιτικοποίησης και γενίκευσης των συγκρούσεων (κυρίως «από τα πάνω», από τη στάση της κυβέρνησης, και λιγότερο από τα «κάτω») - περισσότερη αδιαλλαξία, καθώς η κυβέρνηση εμφανιζόταν άκαμπτη και ενδιάμεσες λύσεις δεν υπήρχαν - πιο μαχητικές μορφές (καταλήψεις, κλείσιμο δρόμων κ.λ.π.) - έντονη αμφισβήτηση (συχνά και πρακτική) των πλαισίων του «επίσημου» συνδικαλιστικού κινήματος (π.χ. Ολυμπιακή, εξεταστικά, νοσοκομειακοί γιατροί, ΟΤΑ) - εμφάνιση μορφών «κοινωνικού εκβιασμού» του κράτους.

Όπως πάντα, όμως, η πραγματικότητα έχει δύο όψεις: Και η δεύτερη όψη αυτών των αγώνων είναι αρκετά προβληματική: αμυντικός κατά βάση χαρακτήρας, που τους εκφυλίζει συχνά σε «μάχες» που διαπραγματεύονται τους ρυθμούς επιδείνωσης της εργατικής θέσης και υπερασπίζουν την παλιά καπιταλιστική τάξη πραγμάτων - απουσία του ιστορικού ορίζοντα των σύγχρονων εργατικών αναγκών και μιας βαθύτερης αντιπαράθεσης στις στρατηγικές επιλογές του κεφαλαίου - έλλειψη άμεσων πολιτικών αιχμών κατά της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ και της ΟΝΕ-ΕΕ - «φρούδες» ελπίδες προς την εσωκομματική αντιπολίτευση του

ΠΑΣΟΚ – κατακερματισμός και απομόνωση των επιμέρους χώρων (ακόμα και εκεί που η ανάγκη για συντονισμό προβάλλει ανάγλυφα, π.χ. παιδεία, ΔΕΚΟ) – ατολμία για μορφές συγκρότησης και πάλης που να «υπερβαίνουν» τις χρεοκοπημένες πρακτικές του «επίσημου» σ.κ. (ακόμα κι εκεί που αυτές μπαίνουν ανοιχτά εμπόδιο, π.χ. Ολυμπιακή, Ιονική).

Η συνύπαρξη όλων αυτών των αντιφατικών στοιχείων στην ουσία εκφράζει τη συνύπαρξη και διαπάλη, στα πλαίσια του «ενιαίου» κινήματος, των τάσεων χειραφέτησης με τις τάσεις συμβιβασμού, της ζώνης της αντίστασης με τη ζώνη της αντικαπιταλιστικής ρήξης και ανατροπής. Στην παρούσα φάση, και παρά τα πρωτοποριακά δείγματα γραφής που έδωσαν οι δυνάμεις μας σε αρκετούς χώρους, δεν κατορθώσαμε να βάλουμε τη σφραγίδα μας (στις πιο πολλές περιπτώσεις δεν το επιχειρήσαμε καν) στην αγωνιστική κίνηση των εργαζομένων· η πρωτοκαθεδρία ανήκε στις τάσεις της ρεφορμιστικής αντίστασης και της συνδιαλλαγής με την κυρίαρχη πολιτική. Αυτό το γεγονός καθόρισε την εξέλιξη και τα αποτελέσματα των αγώνων (στην πραγματικότητα ήταν από ελάχιστα έως μηδενικά), οδήγησε σε συμπεράσματα και λογικές κάθε άλλο παρά ριζοσπαστικές (π.χ. Σόφτεξ, εκλογικές νίκες της ΠΑΣΚΕ), δεν άφησε παρά ελάχιστα ηθικά-πολιτικά κέρδη. Η ορθότητα αυτής της εκτίμησης επιβεβαιώνεται δυστυχώς σήμερα: στην εκπαίδευση, την Ολυμπιακή, τους αγρότες, ο δεύτερος και τρίτος γύρος της αναμέτρησης γίνεται με δυσμενέστερους όρους, ενώ και στην αντιιμπεριαλιστική- αντιπολεμική δράση τα πράγματα δεν θα 'ναι όπως χθες (η νίκη των ιμπεριαλιστών στο πεδίο της «μάχης» ενισχύει την αίσθηση της «παντοδυναμίας» του κεφαλαίου και των ΗΠΑ).

Βεβαίως αυτό δεν σημαίνει ότι την επόμενη περίοδο δεν θα υπάρξουν εργατικές αντιστάσεις στην εκσυγχρονιστική επίθεση. Έτσι εμείς χρειάζεται να καταβάλουμε μεγαλύτερες προσπάθειες και για να δράσουμε ως «πυροδότες» αγώνων, και για να συνδεθούμε με τα όποια ξεσπάσματα υπάρξουν και για να επιδράσουμε ουσιαστικά στις εξελίξεις και τα χαρακτηριστικά τους.

4. Οι εξελίξεις και οι συσχετισμοί στην Αριστερά

Σημαντικές διαφοροποιήσεις εμφανίζονται και στους συσχετισμούς μέσα στην Αριστερά. Αυτό εκφράστηκε στους αγώνες και αποτυπώθηκε με έναν πιο έντονο και κοινοβουλευτικό τρόπο και στις τελευταίες ευρωεκλογές. Βασικό στοιχείο είναι η ενίσχυση του ΚΚΕ, τόσο απέναντι στο Συνασπισμό όσο και απέναντι στη ριζοσπαστική Αριστερά, ειδικά αυτή που επιδιώκει την κομμουνιστική επαναθεμελίωση. Αυτή η εξέλιξη είναι αποτέλεσμα μιας μετατόπισης του ΚΚΕ τα τελευταία χρόνια σε θέσεις μαχητικής ρεφορμιστικής αντίστασης, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των ειδικών δυνατοτήτων που έχει το ΚΚΕ ως παραδοσιακή λαϊκή δύναμη με μακρόχρονη εμπειρία ενσωμάτωσης, αλλά και ως καθεστωτικό κόμμα που μπορεί να δέχεται και να αξιοποιεί πολιτικές «πάσες» από τη μεριά του συστήματος. Πάντως, το ΚΚΕ κατάφερε, ειδικά την περίοδο του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία, να αναδειχθεί ως η κύρια, αν όχι η μοναδική, δύναμη αντίστασης και να βελτιώσει τους συσχετισμούς υπέρ του, τόσο απέναντι στις τάσεις χειραφέτησης, όσο και απέναντι στον «ευρωπαϊκό» ΣΥΝ. Αυτή η εξέλιξη έχει να κάνει, όσο μας αφορά, με την αδυναμία του ΝΑΡ και ευρύτερα της επαναστατικής Αριστεράς να ασκήσουν ουσιαστική και βαθιά κριτική στα στρατηγικά ζητήματα, που είναι και τα πιο αδύνατα σημεία, του ΚΚΕ, να προβάλουν ως μία αξιόπιστη εναλλακτική λύση με ξεκάθαρη πολιτική και σαφές στρατηγικό περιεχόμενο.

Βέβαια, δεν πρέπει να ξεχνούμε πως μεγάλο μέρος της εκλογικής τουλάχιστον υποστήριξης στο ΚΚΕ έχει σε μεγάλο βαθμό συγκεκριμένο πολιτικό χαρακτήρα, δεν σημαίνει ταύτιση μαζί του και γενικότερη υποστήριξη. Είναι σε μεγάλο βαθμό μια κριτική ψήφος, που δόθηκε με κριτήρια χρησιμότητας. Το ΚΚΕ εξακολουθεί να αντιμετωπίζει μεγάλα προβλήματα στο να πείσει για τα στρατηγικά και προγραμματικά του χαρακτηριστικά. Μέρος της κριτικής σε αυτά είναι «από τα αριστερά» και οπωσδήποτε μας ενδιαφέρει.

Ταυτόχρονα, η τάση του ΚΚΕ να «παίξει» στο κυρίαρχο πολιτικό σκηνικό, τάση που προέρχεται από τα ποιοτικά του πολιτικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά και που έγινε εμφανής με την κατεύθυνση που παίρνουν οι συμμαχίες του, μπορεί όχι μόνο να υπονομεύει τη σημερινή ηγεμονία του στο χώρο της Αριστεράς, αλλά και να δημιουργήσει νέα ρήγματα στην επιρροή του και στη βάση του, η οποία το τελευταίο διάστημα αναβαπτίστηκε μέσα σε μια αγωνιστική πρακτική, όσο κι αν σ' αυτή κυριαρχεί η λογική του ρεφορμισμού, η κομματική πλειοδοσία και ο βερμπαλισμός. Οι διεργασίες στον ευρύτερο χώρο του κομμουνιστικού ρεφορμισμού και ειδικά στο χώρο του ΚΚΕ, δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να υποτιμούνται. Η αναγκαία μας παρέμβαση δεν

εξυπηρετείται βέβαια ούτε με πολιτικές «ουράς» και δορυφοριοποίησης, ούτε με ρηχές αντιΚΚΕ λογικές και εύκολο διαχωρητισμό.

Οξύνονται τα προβλήματα για το ΣΥΝ, αφού τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών έφεραν στην επιφάνεια το δίλημμα για το ποια θα είναι η πορεία του. Αν δηλαδή θα κινηθεί ως δορυφόρος του σημερινού ΠΑΣΟΚ και κεντροαριστερή εφεδρεία ή αν θα μετατοπιστεί προς τ' αριστερά. Στην μία κατεύθυνση αισθάνεται την πίεση του ΠΑΣΟΚ, στην άλλη του ΚΚΕ. Σημαντικές είναι οι αντίστοιχες διαφοροποιήσεις στην πολιτική-εκλογική βάση του ΣΥΝ, στο πλαίσιο του πιο πάνω διλήμματος. Δεν πρέπει να παραβλέπεται η ύπαρξη τάσεων αριστερής αμφισβήτησης σε μαζικούς χώρους, πράγμα που δημιουργεί δυνατότητες αγωνιστικών πρωτοβουλιών.

Οι ευρωεκλογές κατέγραψαν και ένα πλατύτερο από άλλες φορές κομμάτι ψηφοφόρων που κατευθύνθηκαν προς τις δυνάμεις της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς. Πρόκειται για αποτέλεσμα της παρέμβασης αυτών των δυνάμεων, αλλά κυρίως της τάσης ενός κομματιού εργαζομένων και νέων να δώσουν μια ξεκάθαρη αριστερή απάντηση στην κατάσταση. Το «Μέτωπο Ριζοσπαστικής Αριστεράς» δεν ενισχύθηκε ιδιαίτερα από αυτή την τάση, κάτι που κατάφεραν άλλοι συνδυασμοί, όπως το Μ - Λ ΚΚΕ. Πέρα από την αναζήτηση των συγκεκριμένων αιτιών που έχουν να κάνουν με την εκλογική δουλειά, οι πιο βασικές αιτίες για την ενίσχυση ορισμένων δυνάμεων της παραδοσιακής εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς είναι: α) με την πολιτική τους εξέφρασαν θέσεις συμπληρωματικές με το ευρύτερο ρεύμα της ρεφορμιστικής εκδοχής του αντιιμπεριαλιστικού αγώνα και γενικότερα με το ρεύμα του μαχητικού ρεφορμισμού που είναι σε άνοδο β) αποτελούν ιστορικά ρεύματα του κομμουνιστικού κινήματος με σαφείς θέσεις και ξεκάθαρα στοιχεία ιδεολογικής διαφοροποίησης από το ΚΚΕ, άσχετα εάν από πλευρά ουσίας βρίσκονται στην ίδια ιδεολογική και στρατηγική ποιότητα. Φυσικά οι συσχετισμοί που κατέγραψαν τα σχήματα της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς στις ευρωεκλογές δεν εκφράζουν πιστά την πραγματική τους δυναμική και ακτινοβολία στη ζωή και στο κίνημα, αλλά αποτελούν μία πλευρά της πραγματικότητας που πρέπει να πάρουμε υπόψη. Χωρίς μικρομεγαλισμούς και στομπαρίσμα στα άλλα ρεύματα, αλλά και χωρίς μονομερείς εκτιμήσεις, πρέπει να σημειώσουμε ότι η μάχη για μια μετωπική, ανεξάρτητη, μαζική ριζοσπαστική Αριστερά, παρά τις δυνατότητες που εμφανίστηκαν, θα συναντήσει νέα προβλήματα από την έλξη της δορυφοριοποίησης γύρω από το ΚΚΕ, από τον αναγεννημένο κομματικό σωβινισμό ορισμένων χώρων και από την τάση του κινηματικού κατακερματισμού.

Γ. Η ΑΥΤΟΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΝΑΡ

1. Το κεντρικό ερώτημα που πρέπει να μας απασχολήσει

Το κεντρικό ερώτημα δεν μπορεί να είναι άλλο από το εξής: Γιατί ως ΝΑΡ, 10 χρόνια μετά την ίδρυσή μας, δεν έχουμε πραγματοποιήσει ικανοποιητικά βήματα στη διαμόρφωση ενός διακριτού πόλου της εργατικής-επαναστατικής πολιτικής, γιατί δεν έχουμε αποκτήσει δεσμούς και εκφράσει πολιτικά κάποια τμήματα, έστω μικρά, των τάσεων ριζοσπαστικοποίησης που εκδηλώθηκαν όλα αυτά τα χρόνια; Κι αυτό, παρά τα δείγματα γραφής που έχουμε δώσει στο κίνημα και την αξιόλογη παρουσία στη νεολαία. Παρά τις σημαντικές επεξεργασίες μας για το σύγχρονο καπιταλισμό, την ιστορία του κομμουνιστικού κινήματος, την πολιτική θεωρία της επαναστατικής πάλης. Κι ακόμα, παρά το ότι ανοίξαμε ένα στρατηγικό ρήγμα στο σώμα της συμβιβασμένης Αριστεράς, αναδείξαμε μια καίρια πολιτική και ηθική διάσταση στη στάση των κομμουνιστών και του εργατικού κινήματος στην ταξική πάλη.

Σ' αυτό το κεντρικό ερώτημα πρέπει να απαντήσουμε διπλά: Καταγράφοντας τις αντιφάσεις της δεκάχρονης πορείας μας **και, παράλληλα,** αποτιμώντας τα συγκεκριμένα πράγματα που κάναμε ή δεν κάναμε, το πώς παλέψαμε στην πράξη κάποιες από τις ιδέες που προβάλλαμε. **Έτσι, οφείλουμε να αναζητήσουμε τις βαθύτερες και μονιμότερες αδυναμίες του εγχειρήματός μας, αυτές που ακυρώνουν στην πράξη τις όποιες πρωτοπόρες μας συλλήψεις, και όχι να μείνουμε στα επιφαινόμενα, σε κάποιες εύκολες απαντήσεις ή στις πρόσφατες εμπειρίες και μόνο.**

Σε κάθε περίπτωση, αυτή η αυτοκριτική αποτίμηση της δράσης μας δεν πρέπει να γίνεται σε «κενό αέρος». Πρέπει να παίρνει υπόψη τις τις σοβαρότατες αντικειμενικές δυσκολίες, τους πραγματικούς κοινωνικο-πολιτικούς συσχετισμούς, τα ρεύματα που διαπερνούν την εργατική τάξη και το ριζοσπαστικό τμήμα της και τις επιδράσεις που αυτά έχουν πάνω μας, τον τρόπο με τον οποίο συγκροτήθηκε το ρεύμα μας (πριν κι

από το '89), τα όρια που βάζει η κοινωνική μας σύνθεση και η απουσία μας από κρίσιμους κοινωνικούς χώρους, την απουσία διεθνών αναφορών κ.λπ. Αλλά όλοι αυτοί οι παράγοντες –που ασφαλώς είναι σημαντικότεροι– δεν αποτελούν άλλοθι, ούτε δικαιολογούν πλήρως την κατάσταση. Άλλωστε, το κρίσιμο ζήτημα είναι τι κάνουμε εμείς απέναντι σ' αυτές τις δυσκολίες.

2. Υπάρχει πρόβλημα με την πολιτική μας και ποιο;

Η καρδιά του προβλήματος σχετίζεται αναμφίβολα με **τα κομβικά χαρακτηριστικά της πολιτικής μας** και όχι απλώς με κάποιες δευτερεύουσες πλευρές (π.χ. πληρότητα, τρόπος εκφοράς της, συνθηματολογία). Αφορά την ουσία της και όχι απλώς το πώς εκφράστηκε ή πώς κατανοήθηκε.

Το NAP, μέσα από τη δεκάχρονη πορεία του και με σημαντικότερους σταθμούς την Πανελλαδική Συνδιάσκεψη του 1993 και το 1^ο Συνέδριο του 1998, **έχει κάνει σημαντικά βήματα προς την κατάκτηση μιας νέας προγραμματικής φυσιογνωμίας. Ωστόσο, αυτά τα βήματα δεν έχουν ολοκληρωθεί, δεν έχουν συζητηθεί ουσιαστικά μέσα στην οργάνωση, δεν αποτελούν ακόμα συλλογικό κεκτημένο του NAP και κάθε μέλους του ατομικά. Παράλληλα, σε αρκετές περιπτώσεις εκδηλώνονταν ακαμψίες, απολυτότητες, απλουστεύσεις, ταλαντεύσεις ή και συγχύσεις, που ακύρωναν στην πράξη ή εμπόδιζαν την προώθηση της πολιτικής μας λογικής. Έτσι, η στρατηγική μας φυσιογνωμία παραμένει ανολοκλήρωτη, αντιφατική και μετέωρη, δεν έχει ακόμα «σφραγίσει» καθοριστικά τη δράση μας, ενώ και οι προσπάθειες για τη διαμόρφωση και αφομοίωσή της αναπτύχθηκαν ανισόμετρα, με αρκετές ταλαντεύσεις, με μεγάλη καθυστέρηση και μέσα από πολλές αντιφάσεις.**

Βασικές πλευρές αυτού του προβλήματος είναι ότι ως NAP δεν έχουμε κατακτήσει μια αποτελεσματική και διαλεκτική σχέση, μια ενότητα αντίληψης και δράσης ανάμεσα: **1.** Στο περιεχόμενο της προγραμματικής μας φυσιογνωμίας και στις μορφές προώθησής της. **2.** Στην ανάπτυξη των στοιχείων της πολιτικής μας φυσιογνωμίας που συνιστούν την αναγκαία τομή προς την πορεία του ΚΚ και στην κατοχύρωση εκείνων των κεκτημένων που εξασφαλίζουν τη συνέχεια (από τη σκοπιά, εννοείται, κυρίως της τομής). **3.** Στη σύνδεση της στρατηγικής με την τακτική μας. **4.** Στο σύνολο των καθυκόντων (θεωρητικών, κινηματικών, πολιτικών, οργανωτικών), με τρόπο που να εξασφαλίζεται στην πράξη η προτεραιότητα των πολιτικο-οργανωτικών. **5.** Στην επικοινωνία και την κοινή δράση με τις διαφορετικές τάσεις ριζοσπαστικοποίησης, από τη μια, και στην προώθηση της αυτοτελούς επίδρασης και ανάπτυξης της στρατηγικής μας αντίληψης.

3. Πού αποτυπώθηκαν τα προβλήματα της πολιτικής μας;

Προϊόν αυτών των προβλημάτων γύρω από τη στρατηγική-προγραμματική μας φυσιογνωμία ήταν **ένα δίπολο μέσα στο οποίο συνθλιβόταν η πολιτική μας παρουσία:** από τη μια ήταν η γενικόλογη επανάληψη των επαναστατικών μας στόχων και, από την άλλη, μια κατακερματισμένη παρέμβαση σε επιμέρους χώρους ή δραστηριότητες, που συχνά δεν υπερέβαινε την «εφικτή» πολιτική πρακτική και προοπτική της παραδοσιακής Αριστεράς. Πρόκειται για μια καίρια αδυναμία, αφού η θεωρία ξέκοβε από την πράξη, οι επεξεργασίες από την πραγματικότητα και, επομένως, το πεδίο στον ευρύτερο αριστερό-ριζοσπαστικό χώρο έμενε ανοιχτό στην παρέμβαση του ΚΚΕ και άλλων δυνάμεων, με τα γνωστά αποτελέσματα (όχι κυρίως εκλογικά).

Στα πλαίσια αυτά μπορούμε να ξεχωρίσουμε πιο συγκεκριμένα ορισμένα προβλήματα:

- **Συχνά η στρατηγική φυσιογνωμία και η πολιτική μας γραμμή προβάλλονται γενικόλογα, διακηρυκτικά και συνθηματολογικά.** Λείπει η προσπάθεια για μια πειστική και ουσιαστική ανάδειξή τους, για μια λαϊκή και αιχμηρή διατύπωσή τους (η κοινωνική μας σύνθεση μεγαλώνει το πρόβλημα αυτό), για μια δοκιμασία τους στις τρέχουσες πολιτικές εξελίξεις, για μια ζωντανή και ουσιαστική αναμέτρησή τους με τις άλλες προτάσεις στην Αριστερά, για μια καλύτερη επαφή τους με τους συσχετισμούς και την ανάγκη αλλαγής τους σε αντικαπιταλιστική κατεύθυνση. Λείπει, ακόμα, η ετοιμότητα για άμεση απάντηση σε καίρια πολιτικά μέτωπα και η διορατικότητα για προετοιμασία (ιδεολογικοπολιτική, οργανωτική) γύρω από επικείμενα «θερμά πεδία». **Κορυφαία έκφραση αυτού του προβλήματος είναι η υποτίμηση της αυτοτελούς πολιτικής δράσης του NAP και της οργανωτικής του συγκρότησης.**

- Αυτή η γενικολογία -που, σε μεγάλο βαθμό, ήταν παρεπόμενο της μη ουσιαστικής επεξεργασίας της πολιτικής μας και της μη ενοποίησής μας σ' αυτή- **συνήθως συμπληρωνόταν στην πρακτική στους χώρους ή τα μέτωπα με το αντίθετό της:** με μια πολιτική δράση συχνά «παλαιού τύπου» (κινηματισμός, πολιτικισμός, οικονομισμός, υπόκλιση στους συσχετισμούς και τη «μέση συνείδηση» κ.λπ.).

- **Ελάχιστα έχουμε συζητήσει γύρω από τους δρόμους προώθησης της πολιτικής μας αντίληψης.** Κι όμως, αυτοί οι δρόμοι είναι αναπόσπαστο στοιχείο της φυσιογνωμίας μας, στενά δεμένο με το περιεχόμενο της πολιτικής μας. Συχνά **μοιάζαμε να πιστεύουμε ότι αρκεί και μόνο η διατύπωση μιας πολιτικής για να κατακτήσει αυτή τους εργαζόμενους.** Άλλοτε, πως αρκούν κάποια «πολιτικά τρυκ», κάποιοι «κινηματικοί τσαμπουκάδες», μια μεγαλύτερη μαχητικότητα στους αγώνες κ.λπ. Σε άλλες περιπτώσεις, κάποιες κατακτήσεις μας (π.χ. στάση απέναντι στο αστικό πολιτικό παιχνίδι ή στο «επίσημο» συνδικαλιστικό κίνημα) προωθούνταν αντιφατικά. Τέλος, έλειψε η συλλογική αυτοκριτική εξέταση και αποτίμηση των όποιων βημάτων κάναμε. Με λίγα λόγια, έλλειψαν οι σαφείς πολιτικές στοχεύσεις και ιεραρχίσεις που θα συγκέντρωναν τις προσπάθειές μας και όλο το δυναμικό μας σε κοινούς στόχους και θα ξεπερνούσαν το μεγάλο κατακερματισμό που εμφανιζόταν καθημερινά.

- **Οι αδυναμίες μας στο εργατικό κίνημα είναι καθοριστικές.** Εξακολουθούμε να αντιμετωπίζουμε την εργατική πάλη ως συνδικαλιστικό καθήκον, να εγκλωβιζόμαστε στο επιμέρους, να μην ιεραρχούμε στα όργανα την εργατική δουλειά ως ζήτημα πρώτης προτεραιότητας ή να διολισθαίνουμε στον οικονομισμό. Εξακολουθούμε να μη λύνουμε σωστά καίρια προβλήματα, όπως η πολιτικοποίηση της κοινωνικής-κινηματικής μας παρέμβασης, η πολιτική ενοποίηση-γενίκευση των αγώνων και κυρίως των πρωτοπόρων αγωνιστών τους, η παράλληλη προσπάθεια επαφής με τις πιο στοιχειακές αντιστάσεις και μάχης για την αποφασιστικότερη επίδραση των ιδεών μας. Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι μια σειρά προβλήματα: η λειψή συλλογική συζήτηση και στράτευση, το ότι αρκετοί σύντροφοι αισθάνονται (συνήθως δικαιολογημένα) ακάλυπτοι από τον κορμό και τα όργανα του NAP, η ανεπάρκεια των επεξεργασιών μας σε καίρια μέτωπα (π.χ. ιδιωτικοποιήσεις, χρόνος εργασίας), η αδυναμία μας να παρέμβουμε σε μια σειρά μάχες.

- **Ανάλογα προβλήματα παρουσιάστηκαν και στην προώθηση της μετωπικής μας λογικής.** Δεν είναι τυχαίο ότι σήμερα οι σχέσεις μας με το υπάρχον δυναμικό της ριζοσπαστικής Αριστεράς είναι αρκετά τραυματισμένες. **Το σημαντικότερο, ίσως, πρόβλημα εδώ ήταν ότι δρούσαμε κυρίως ως χώρος υποδοχής ενός υπαρκτού ρεύματος (που στην πραγματικότητα δεν υπάρχει - υπάρχουν μόνο ψήγματά του) και λιγότερο ή καθόλου ως δύναμη συμβολής στη διαμόρφωση, τη γέννηση και την οργάνωση ενός τέτοιου αντικαπιταλιστικού, επαναστατικού ρεύματος.**

Συνολικά, δεν κατορθώσαμε να διαμορφώσουμε ορισμένα σταθερά και συνεπή πολιτικά κριτήρια συσπείρωσης του διάσπαρτου αντικαπιταλιστικού δυναμικού. Αυτή η καίρια έλλειψη εκδηλώθηκε ποικιλότροπα: παλινωδίες και ταλαντεύσεις, ευκαιριακές ή εκλογικίστικες συμπράξεις, υποτίμηση του αυτοτελούς ρόλου του NAP, περιορισμός της μετωπικής πολιτικής μας στα υπάρχοντα σχήματα της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς ή στις πολιτικοσυνδικαλιστικές συσπειρώσεις των χώρων, διαρκής επίκληση για συσπείρωση των ανένταχτων αγωνιστών του κινήματος χωρίς κανένα μέτρο ή συζήτηση για τις προϋποθέσεις της συμβολής τους, έλλειψη ευελιξίας και εγκλωβισμός σε προβληματικά σχήματα, άγονοι μικροηγεμονισμοί, μη δημιουργικός συνδυασμός της πάλης για ενότητα με την προσπάθεια ηγεμονίας, προβληματικές σχέσεις με την «επίσημη» Αριστερά, αμφίβολης αποτελεσματικότητας στενότητα απέναντι σε πρωτοβουλίες που έπαιρναν άλλοι (π.χ. χώρος Μαρξ στη Θεσ/νίκη), απουσία πρωτοβουλιών διαλόγου κ.λπ.

Χαρακτηριστική έκφραση αυτών των προβλημάτων ήταν η απόπειρα της **«Μαχόμενης Αριστεράς».** Ο τρόπος συγκρότησής της (πίεση εκλογών, λειψή πολιτική συζήτηση κ.λπ.), όσο και η αντιφατική πορεία της (Ευρωεκλογές '94, απουσία ουσιαστικής πολιτικής συζήτησης και ενοποίησης, ανύπαρκτες προσπάθειες δικτύωσης και συμμετοχής ανένταχτων αγωνιστών, αντιφατικές εκτιμήσεις των συμμετεχόντων για το ρόλο και τις προοπτικές της κ.λπ.) δεν τις έδωσαν τη δυνατότητα να ξεφύγει τελικά από τα όρια μιας ενότητας οργάνωσης της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς. Έτσι, παρά τις παρακαταθήκες που άφησε ως προς την επιδίωξη μετωπικής επαναστατικής δράσης και το θετικό φορτίο που είχε η συνέντευξη στα πλαίσιά της

ρευμάτων με τόσο διαφορετικές ή και εχθρικές μεταξύ τους πολιτικές καταβολές, τελικά δεν μπόρεσε να πυροδοτήσει μια ευρύτερη δυναμική που θα συνέβαλε στην ανεξάρτητη συγκρότηση των διάσπαρτων αντικαπιταλιστικών τάσεων. Καθοριστικές είναι οι ευθύνες του NAP για όλα αυτά, και επιπλέον για την αδικαιολόγητη βιασύνη να δώσουμε γρήγορα-γρήγορα ανώριμα δείγματα γραφής της πολιτικής συμμαχιών μετά τη Συνδιάσκεψη του 1993, και πάνω απ' όλα για την υποτίμηση στην πράξη των πρωταρχικών δρόμων για την προώθηση της μετωπικής μας λογικής.

4. Ο ρόλος και τα προβλήματα της οργάνωσης

Το σύνολο όλων αυτών των προβλημάτων, όπως ήταν φυσικό, συμπυκνώθηκε στο ζήτημα της οργάνωσης και στην αντιφατική οργανωτική πορεία του NAP. Αυτό το πρόβλημα εδώ απλώς επισημαίνεται. Πιο διεξοδικά αναλύεται στην Οργανωτική Απόφαση της Συνδιάσκεψης.

Δ. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ NAP ΣΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Ως NAP, δεν αναζητούμε μια αριστερότερη εκδοχή κάποιας από τις χρεοκοπημένες γραμμές του κομμουνιστικού κινήματος, αναζητούμε την επαναστατική επαναθεμελίωση της τακτικής και της στρατηγικής και της σχέσης τους. Δεν αναζητούμε μια σύνδεση τακτικής-στρατηγικής που θα λειτουργεί σαν «μαγικό ραβδί» παντού και πάντα, αλλά ένα σύνολο κριτηρίων γύρω απ' αυτό το ζήτημα, που θα καταχτιέται, θα κρίνεται και θα εφαρμόζεται σε όλες τις καμπές του επαναστατικού αγώνα. Δεν αναζητούμε μια πιο ριζοσπαστική παραλλαγή των συνηθισμένων μορφών του πολιτικού αγώνα, αναζητούμε την πολιτική που έχει εργατικά χαρακτηριστικά και ως προς το περιεχόμενο και ως προς τη μορφή. Αυτή η προσπάθεια δεν αναπτύσσεται αυθαίρετα. Παίρνει υπόψη της το χαρακτήρα της κυρίαρχης πολιτικής και τα μέτωπα στα οποία εκδηλώνεται η επίθεση του κεφαλαίου, της κυβέρνησης και της Ε.Ε. Ακόμα, τις πολιτικές διαμεσολαβήσεις, το ρόλο και την τακτική των κομμάτων, ειδικότερα της Αριστεράς, κοινοβουλευτικής και μη, τις ανακατατάξεις στο κυρίαρχο πολιτικό σκηνικό. Επίσης, στηρίζεται στην εκτίμηση του συσχετισμού δυνάμεων και της στάσης των εργαζόμενων απέναντι στο κίνημα, την Αριστερά, την πολιτική. Τέλος, στηρίζεται στην αποτίμηση της δικής μας δράσης και ανάλογων με μας ρευμάτων (στην Ελλάδα και διεθνώς), στις επιτυχίες μας αλλά και στις αποτυχίες μας.

Στη διατύπωση της πολιτικής μας πρότασης, τέλος, χρειάζεται να έχουμε ως βάση τη συζήτηση που έγινε με αφορμή το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών. Σε κάθε περίπτωση, **αυτή η συζήτηση ανέδειξε την ανάγκη όχι κάποιων απλών διορθωτικών παρεμβάσεων, αλλά μιας ουσιαστικής τομής και σημαντικών αναπροσαρμογών που θα αναπτύσσουν, θα βαθαίνουν, θα αλλάζουν όπου χρειάζεται, θα εκλαϊκεύουν την πολιτική μας πρόταση και παρέμβαση - με λίγα λόγια, θα την κάνουν μάχιμη, αιχμηρή και αποτελεσματική.**

Στη Συνδιάσκεψη επιχειρούμε να κάνουμε κάποια βήματα μπροστά σ' αυτό το πρόβλημα. Ταυτόχρονα, χρειάζεται να υπογραμμίσουμε την ανάγκη διαμόρφωσης μιας **Προγραμματικής Διακήρυξης του NAP** (όπως, άλλωστε είχαμε συζητήσει και στο 1^ο Συνέδριο), η οποία, με βάση τις επεξεργασίες και τις αποφάσεις του Συνεδρίου, αλλά και τις σημερινές μας συζητήσεις, θα αναπτύξει, θα συγκεκριμενοποιήσει και θα εκλαϊκεύσει τη στρατηγική-προγραμματική μας φυσιογνωμία, διαμορφώνοντας έναν πιο σαφή «οδηγό» για την καθημερινή μας δράση και προωθώντας μια βαθύτερη ενοποίηση των δυνάμεων του NAP και ευρύτερα της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς. Η Συνδιάσκεψη αποφάσισε τη σύγκληση, στο προσεχές μέλλον, Συνεδρίου για την Προγραμματική Διακήρυξη του NAP. Η νέα Πολιτική Επιτροπή δεσμεύεται να ορίσει επιτροπή προγράμματος και να οργανώσει τη διαδικασία του σχεδίου προγράμματος (συνδιασκέψεις με επιμέρους θέματα, επιστημονικές ημερίδες, αρθρογραφία και βιβλιογραφία, αξιοποίηση όλου του δυναμικού μέσα και έξω από το NAP, συγκέντρωση και μελέτη της ιστορικής και διεθνούς εμπειρίας κ.λπ.), ώστε να αποφύγουμε μια διαδικασία που θα απαιτεί από την οργάνωση να μελετήσει ένα έτοιμο κείμενο πολλών σελίδων και να εκφράσει άποψη υπέρ ή κατά μέσα σε τυποποιημένες οργανωτικές διαδικασίες.

1. Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ ΠΥΡΗΝΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΜΑΣ

α. Η πολιτική μας θεμελιώνεται στη συγκεκριμένη ανάλυση του καπιταλισμού της εποχής μας και των αντιθέσεών του, έτσι όπως συμπυκνώθηκε στις επεξεργασίες του 1^{ου} Συνεδρίου για τον «ολοκληρωτικό καπιταλισμό» και στα πολιτικά «διά ταύτα» που απορρέουν απ' αυτές τις επεξεργασίες.

Ανεξάρτητα από τις ενστάσεις, τις επιφυλάξεις ή τις διαφορετικές απόψεις που διατυπώθηκαν γύρω από το αν πρόκειται για «νέο στάδιο» είτε γύρω από τον όρο που χρησιμοποιήσαμε, κοινή είναι η εκτίμηση ότι, από τα τέλη της δεκαετίας του '60-αρχές της δεκαετίας του '70, ο διεθνής καπιταλισμός εμφανίζει ένα σύνολο από καινούρια ποιοτικά χαρακτηριστικά ανάπτυξης και κρίσης. Τα χαρακτηριστικά αυτά, τα οποία περιγράφονται στα κείμενα του 1^{ου} Συνεδρίου, επιβεβαιώνουν και αναπτύσσουν το βασικό κορμό των αναλύσεων του Μαρξ για τον καπιταλισμό και του Λένιν για τον ιμπεριαλισμό. Έτσι, η κριτική ανάλυση του «ολοκληρωτικού καπιταλισμού» της εποχής μας στηρίζεται, κατά το δυνατόν, από άποψη ουσίας και μεθοδολογίας, στις μέχρι τώρα κατακτήσεις του επαναστατικού μαρξισμού και στην προσπάθεια δημιουργικής ανάπτυξής του.

Ασφαλώς, η συζήτηση πρέπει να συνεχιστεί και να βαθύνει στο φως και των καινούριων εξελίξεων, οι οποίες επιβεβαιώνουν σε γενικές γραμμές τη βασική λογική των επεξεργασιών μας. Ωστόσο, σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι σαφές ότι οι επεξεργασίες του 1^{ου} Συνεδρίου για το νέο καπιταλιστικό στάδιο αποτελούν μια ιδιαίτερη συμβολή όχι μόνο στη μαρξιστική συζήτηση για το χαρακτήρα του σημερινού καπιταλισμού, αλλά κυρίως στη μεγάλη προσπάθεια που απαιτείται για να αναγεννηθεί και να αναπτυχθεί η επαναστατική δράση της εργατικής τάξης και η κομμουνιστική στρατηγική και τακτική.

β. Έτσι, στον πυρήνα της προγραμματικής μας φυσιογνωμίας, με την οποία επιχειρούμε να «απαντήσουμε» στην ουσία και τις αντιθέσεις του καπιταλισμού της εποχής μας από εργατική σκοπιά, βρίσκεται η στρατηγική της κομμουνιστικής απελευθέρωσης, η αντικαπιταλιστική επανάσταση και η λογική του Μετώπου Εργατικής Πολιτικής, έτσι όπως τα σκιαγραφήσαμε στο 1^ο Συνέδριο του NAP. **Αυτή η προγραμματική πρόταση είναι η μοναδική απάντηση που ανταποκρίνεται μέχρι τέλους στη στρατηγική πλευρά των εργατικών συμφερόντων**, αναπτύσσει μέχρι τέλους τις εργατικές τάσεις χειραφέτησης, αξιοποιεί τις τάσεις που αναβλύζουν μέσα από τα σπλάχνα της κεφαλαιοκρατικής κοινωνίας και τείνουν να σπάσουν το περίβλημά της.

Σ' αυτά τα πλαίσια, η αντικαπιταλιστική επανάσταση αναδεικνύεται σε κορυφαίο ποιοτικό πολιτικό άλμα, στα πλαίσια του ενιαίου, μόνιμα αναπτυσσόμενου επαναστατικού αγώνα για το στρατηγικό ορίζοντα της κομμουνιστικής απελευθέρωσης. Σ' ένα άλμα που δεν θα είναι ένα μονόπρακτο, αλλά μια παρατεταμένη διαδικασία όξυνσης των ταξικών συγκρούσεων, στις οποίες θα κριθεί το πρόβλημα της πολιτικής εξουσίας ανάμεσα στις δυνάμεις του κεφαλαίου και της εργασίας.

γ. Η κομμουνιστική απελευθέρωση-αντικαπιταλιστική επανάσταση και η λογική του Μετώπου Εργατικής Πολιτικής επιδιώκουμε να γίνεται μέτρο και πυρήνας, κριτήριο και οδηγός της πολιτικής μας αντίληψης και πρακτικής. Αυτή η ανάγκη προκύπτει και από την ιστορική εμπειρία του κομμουνιστικού κινήματος και από τα χαρακτηριστικά που αποκτά ο «ολοκληρωτικός» καπιταλισμός της εποχής μας. Προκύπτει, επίσης, από την απαίτηση να εργαζόμαστε ώστε να ηγεμονεύουν τα στρατηγικά συμφέροντα της εργατικής τάξης απέναντι στα τακτικά. Αλλά το να γίνουν ο κομμουνιστικός ορίζοντας και η ανατροπή της αστικής κυριαρχίας μέτρο της πρακτικής μας **δεν σημαίνει ότι αυτό και μόνο το δίπτυχο είναι η πρακτική μας, ότι αυτό ταυτίζεται με την τακτική. Δεν σημαίνει έναν επαναστατικό βερμπαλισμό ή μια κομμουνιστική πλειοδοσία.** Αντίθετα, σημαίνει να συνδυάσουμε: την αυτοτελή προβολή και πάλη αυτής της προγραμματικής άποψης (άρα και τη συγκρότηση της οργάνωσης που απαιτεί), το οριστικό διαζύγιο από τη λογική των σταδίων, την αναζήτηση δρόμων όπου θα ωριμάζει η αναγκαιότητα αυτής της προοπτικής, την ικανότητα να προβάλλουμε τα αιτήματα της αντικαπιταλιστικής επανάστασης-κομμουνιστικής απελευθέρωσης συγκεκριμενοποιημένα, ανάλογα με τα ζητήματα και τις φάσεις του πολιτικού αγώνα, να διατυπώνουμε προγράμματα δράσης και τρέχουσα πρακτική που διαπνέεται από μια αντικαπιταλιστική-κομμουνιστική λογική, να συγκεντρώσουμε δυνάμεις γύρω απ' αυτούς τους στόχους, να αλλάζουμε τους συσχετισμούς σε αντικαπιταλιστική κατεύθυνση.

δ. Δεν πετάμε, βέβαια, στα σύννεφα. Γνωρίζουμε ότι οι ευρύτεροι κοινωνικο-πολιτικοί συσχετισμοί και τα όρια που έχει η δική μας παρέμβαση (ποιοτικά και ποσοτικά, εθνικά και διεθνή) δεν κάνουν σήμερα δυνατή την αντικαπιταλιστική επανάσταση και την κομμουνιστική απελευθέρωση. Ξέρουμε, όμως, κι ότι **στα πλαίσια του καπιταλισμού -και πολύ περισσότερο του σημερινού «ολοκληρωτικού» καπιταλισμού- δεν μπορεί να σταθεί άλλη συνολική πολιτική εναλλακτική λύση από εργατική σκοπιά** (π.χ. προοδευτική αλλαγή, λαϊκή κυβερνητική εξουσία, όπως προτείνουν διάφορες δυνάμεις της καθεστωτικής Αριστεράς). Πώς θα λυθεί, λοιπόν, αυτός ο «γόρδιος δεσμός»; **Στο 1^ο Συνέδριο του NAP αναδείξαμε ως κρίκο τον άμεσο επαναστατικό αγώνα στο σήμερα.**

Ο άμεσος επαναστατικός αγώνας, η επαναστατική πολιτική πρακτική στο σήμερα, δεν είναι μια διαρκής διακήρυξη της επανάστασης και του κομμουνισμού, είναι η πρακτική στο σήμερα που αναδεικνύει την αμεσότητα, την αναγκαιότητα και τη δυνατότητά τους, που ωριμάζει και συγκεντρώνει δυνάμεις γι' αυτά. Ο άμεσος επαναστατικός αγώνας:

Συνδέει την αντικαπιταλιστική επανάσταση-κομμουνιστική απελευθέρωση με τις πολιτικές αναμετρήσεις του σήμερα, με καθοριστικό να αναδείξει την ανάγκη των ανατρεπτικών απαντήσεων που απαιτούν οι σύγχρονες κοινωνικές αντιφάσεις και τα εργατικά προβλήματα.

Συνδέει τις επιμέρους αντιθέσεις, προβλήματα ή μέτωπα με τη βασική αντίθεση κεφαλαίου-εργασίας, με καθοριστικό να αναδείξει την ανάγκη επίλυσής της.

Συνδέει τη βασική πλευρά των εργατικών συμφερόντων (που αμφισβητεί τη μισθωτή εργασία, την αγοραπωλησία της εργατικής δύναμης, το σύστημα της εκμετάλλευσης) με εκείνη των τακτικών συμφερόντων (που μάχεται για καλύτερους όρους πώλησης της εργατικής δύναμης, για άνοδο της αξίας της ή, έστω, για να μη χειροτερεύσει η θέση της), με κριτήριο την ηγεμονία των πρώτων.

Συνδέει την εργατική τάση χειραφέτησης με εκείνη του ρεφορμισμού και της υποταγής, τη ρήξη-ανατροπή με την αντίσταση-αμφισβήτηση-διαμαρτυρία, με τρόπο που να προωθεί τη δεσπόζουσα θέση των πρώτων τάσεων και να εξασφαλίζει την αλλαγή στους συσχετισμούς δύναμης και τη μείωση του ποσοστού εκμετάλλευσης.

Αυτού του τύπου η πολιτική πρακτική δεν είναι κάτι που έχει κατακτηθεί από το NAP. Αυτή η λογική για τη διεξαγωγή του αγώνα σε κάθε φάση και σε κάθε ζήτημα με επαναστατικό τρόπο, τόσο από άποψη περιεχομένου όσο και από άποψη μορφής, στηρίζεται στην αντίληψη (τον πυρήνα της οποίας επεξεργάστηκε αναλυτικά ο Λένιν) ότι σήμερα περισσότερο από ποτέ είναι αναγκαίος, επιτακτικός και αναπόφευκτος ο μόνιμος και συνεχώς αναπτυσσόμενος χαρακτήρας της επανάστασης και του επαναστατικού αγώνα. Ότι χρειάζεται κάθε στιγμή να επιλύεται η εσωτερική αντίφαση ανάμεσα στο «καλά ως εδώ» και στο «όλο και πιο μακριά» προς όφελος του δεύτερου.

2. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ

α. Σ' αυτή τη βάση προωθούμε σήμερα μια πολιτική τακτική της οποίας το περιεχόμενο είναι **αντικαπιταλιστικό. Μιλάμε, δηλαδή, για μια πολιτική γραμμή η οποία έχει λογική ανατρεπτική-αντικαπιταλιστική, με πυρήνα της και συνολικό πολιτικό ζητούμενο την αντικαπιταλιστική επανάσταση.**

Πιο συγκεκριμένα, προβάλλουμε **την πολιτική γραμμή του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου.** Με τη γραμμή αυτή απαντάμε από εργατική σκοπιά και με λογική ρήξης και ανατροπής και στα καυτά προβλήματα που γεννά η καπιταλιστική επίθεση και, ταυτόχρονα, στις στρατηγικές επιλογές της αστικής πολιτικής και κυριαρχίας, από τώρα και κάθε στιγμή, σε κάθε χώρο και συνολικά. Αυτή η πολιτική γραμμή, συνδυάζοντας με ουσιαστικό τρόπο και τις δυο πλευρές της, **μπορεί να κάνει αποτελεσματική τη μαζική συσπείρωση και πάλη ενάντια στην κυβερνητική πολιτική,** την Ε.Ε., τη νέα τάξη, αποκρούοντας ή ανατρέποντας μέτρα και επιλογές τους είτε επιβάλλοντας μερικότερες κατακτήσεις και αλλαγές (χωρίς, βεβαίως, την αυταπάτη ότι μπορεί να υπάρξει συνολική «προοδευτική» ή «αριστερόστροφη» εναλλακτική λύση στο έδαφος του καπιταλισμού, γενικότερη ή σε κάποιον τομέα συνολικά). Ταυτόχρονα, η πολιτική γραμμή του **Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου φέρνει στο προσκήνιο την ανάγκη και το συνολικό πολιτικό στόχο της ανατροπής της αστικής κυριαρχίας** ως λύση που προσεγγίζεται από τους ίδιους τους εργαζομένους, μέσα από την ίδια τους την πείρα, και σε συνδυασμό με την παρέμβαση των συνειδητών και οργανωμένων επαναστατικών δυνάμεων.

Συνεπώς, η πολιτική γραμμή του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου, στηρίζεται στη λογική του Μετώπου Εργατικής Πολιτικής, όπως τη διαμορφώσαμε την τελευταία εξαετία· αποτελεί προσπάθεια

συγκεκριμενοποίησής της στη σημερινή φάση της ταξικής πάλης και στους σημερινούς συσχετισμούς δυνάμεων, ωρίμανσης και διόρθωση -όπου χρειάζεται, στο φως της συσσωρευμένης πείρας- της αντίληψής μας γι' αυτή. Σημαίνει την πρώτη, ποιοτική, κρίσιμη αναγκαία και στοιχειώδη συγκέντρωση των κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων της αντικαπιταλιστικής και εργατικής πολιτικής, σε μια περίοδο όπου απουσιάζει ένα συγκροτημένο, έστω μειοψηφικό, διεθνές επαναστατικό εργατικό ρεύμα και όπου η εμφάνιση κάποιων εμβρυακών τάσεων αριστερής ριζοσπαστικοποίησης και η κρίση των παλιών μορφών αριστερής διαχείρισης των εργατικών αναγκών δημιουργούν το έδαφος για μια συνάντηση των πρωτοπόρων επαναστατικών ιδεών με τη δράση πρωτοπόρων τμημάτων της εργατικής τάξης.

Ταυτόχρονα, η πολιτική του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου είναι **η μόνη που μπορεί να αποτελέσει αξιόπιστη και ρεαλιστική συνολική εναλλακτική λύση, πραγματικό «αντίπαλο δέος» στην επίθεση του κεφαλαίου, στην εκσυγχρονιστική λαίλαπα του ΠΑΣΟΚ, στο μονόδρομο της ΟΝΕ-ΕΕ, στην απειλή του πολέμου, στο όργιο αυταρχισμού, στην καπιταλιστική διεθνοποίηση και την ιμπεριαλιστική νέα τάξη, στις «ιερές αρχές» της ανταγωνιστικότητας, της ελεύθερης αγοράς, στην ίδια την κοινωνία της εκμετάλλευσης.** Αντίθετα, όλες οι άλλες «αριστερές» ή «ριζοσπαστικές» πολιτικές προτάσεις -όπως αυτή του καπιταλισμού με «ανθρώπινο πρόσωπο» ή της «αντινεοφιλελεύθερης προοπτικής» ή της αναπαλαίωσης του ΠΑΣΟΚ «των παλιών καλών ημερών» και του «πατριωτικού-προοδευτικού-αντινεοφιλελεύθερου μετώπου» (ΔΗΚΚΙ) ή μιας «αριστερότερης κεντροαριστεράς» απ' αυτή του Ζοσπέν και του Ντ' Αλέμα (ΣΥΝ) ή ενός «αντιιμπεριαλιστικού-αντιμονοπωλιακού πατριωτικού μετώπου» και μιας «λαϊκής διακυβέρνησης» (ΚΚΕ)- αποδεικνύονται καθημερινά πολύ πιο ουτοπικές, αναξιόπιστες και ανίκανες να αναμετρηθούν αποτελεσματικά με την κυρίαρχη πολιτική (και στα «μικρά» και, πολύ περισσότερο, στα μεγάλα ζητήματα).

β. Η πολιτική γραμμή του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου επιδιώκει, συνεπώς, να βρίσκει τους δρόμους-κρίκους που θα αναδεικνύουν την ανάγκη της αντικαπιταλιστικής επανάστασης, θα προσεγγίζουν σ' αυτή και θα διαπνέονται από τη λογική της, θα συγκεκριμενοποιούν τις απαντήσεις της, θα συνδέουν αποτελεσματικά την πάλη για τα κρίσιμα μέτωπα της πολιτικής-κοινωνικής αντιπαράθεσης με την πάλη για την επίλυση της βασικής αντίθεσης κεφαλαίου-εργασίας, θα συνδέουν το σημερινό συσχετισμό δυνάμεων με την προσπάθεια αλλαγής του σε αντικαπιταλιστική κατεύθυνση, θα συσπειρώνουν και ωριμάζουν δυνάμεις για την ανατροπή της αστικής κυριαρχίας.

Αυτή η πολιτική γραμμή δεν στηρίζεται σε γενικόλογες διακηρύξεις, αλλά στα κριτήρια που τη διαπνέουν και στα οποία πρέπει να συγκεντρώσουμε την προσοχή μας. Δεν συγκροτείται από αποσπασματικούς στόχους και πρακτικές, αλλά από ένα ολοκληρωμένο και συνεκτικό πολιτικό περιεχόμενο και από ένα επίσης συνεκτικό πολιτικό σχέδιο πρακτικών μορφών παρέμβασης. Η πολιτική του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου δεν είναι ένα σχήμα που πρέπει να φτιαχτεί και -πολύ περισσότερο- να φτιαχτεί άμεσα. **Είναι πάνω απ' όλα μια πολιτική λογική, μια απόπειρα σύνδεσης της τακτικής με τη στρατηγική, αποτελείται και από το περιεχόμενο και από τις μορφές της.**

γ. Σ' αυτήν ακριβώς τη βάση και με γνώμονα τις εξελίξεις της περιόδου οι πολιτικές αιχμές που συγκροτούν, έστω σχηματικά, την πολιτική γραμμή του ΝΑΡ και το περιεχόμενο ενός Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου είναι οι εξής:

- Πάλη για την απόκρουση, τη ρήξη και την ανατροπή της αντεργατικής επίθεσης, της ΟΝΕ-ΕΕ, του πολέμου και της νέας τάξης, του αυταρχισμού, για τη βελτίωση της θέσης των εργαζόμενων, για την κοινωνική απελευθέρωση και την ανατροπή της κυρίαρχης πολιτικής, της ελεύθερης αγοράς και της ίδιας της αστικής κυριαρχίας.

- Συνολική ρήξη με την ΟΝΕ-ΕΕ. Να μην «πιαστούν» οι δείκτες της σύγκλισης - να μην μπούμε στην ΟΝΕ και στο Ευρώ. Έξω η Ελλάδα από την Ε.Ε.

- Συνολική αντίθεση και ρήξη με την ιμπεριαλιστική «Νέα Τάξη» και τον πόλεμο. Άμεση αποχώρηση από το ΝΑΤΟ. Να φύγουν οι βάσεις. Όχι στο εξοπλιστικό πρόγραμμα-μαμούθ και στη βαλκανική εκστρατεία του ελληνικού κεφαλαίου. Αποτροπή-απόκρουση του ανταγωνισμού και της αναμέτρησης Ελλάδας και Τουρκίας με κοινό αγώνα των δύο λαών ενάντια στις κυβερνήσεις, τις ολιγαρχίες και τις ΗΠΑ - ΝΑΤΟ - ΕΕ.

- Ανατροπή «από τα κάτω» και «από τα αριστερά» κάθε κυβέρνησης που διαχειρίζεται την ίδια αντιλαϊκή πολιτική (Δεξιά, Κεντροαριστερά κ.λπ.).

- Πόλος της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς, που θα δημιουργεί ρήγματα στο κυρίαρχο πολιτικό σκηνικό και θα ενοποιεί, αναπτύσσει, ολοκληρώνει τις πιο πρωτοπόρες τάσεις της εργατικής πάλης.

Αυτά τα σημεία, και ευρύτερα η λογική που περιγράψαμε, στο σύνολό τους και στην ενότητά τους, συγκροτούν την πολιτική πρόταση του ΝΑΡ για την περίοδο που διανύουμε. Αυτά τα σημεία συγκροτούν μια επαρκή και συνεκτική πολιτική βάση που συγκρούεται με την ουσία της αστικής πολιτικής, διαπνέεται από μια λογική ρήξης και ανατροπής και μπορεί να μας φέρει κοντά στην αντικαπιταλιστική επανάσταση. Ταυτόχρονα, αυτά τα σημεία βρίσκονται σε επαφή με τα κεντρικά μέτωπα της περιόδου και το επίπεδο της συνείδησης των εργαζομένων, διευκολύνοντας μια αλλαγή των συσχετισμών σε αντικαπιταλιστική κατεύθυνση. Τέλος, αυτά τα σημεία βρίσκονται στον αντίποδα των κομβικών επιλογών του αστικού εκσυγχρονισμού και ευρύτερα της κυρίαρχης πολιτικής στην εποχή του ολοκληρωτικού καπιταλισμού και δεν εστιάζουν απλώς στη μορφή διαχείρισης αυτής της πολιτικής. Αν και στο σύνολό τους αυτοί οι στόχοι-κρίκοι δεν μπορούν να ικανοποιηθούν παρά μόνο σε επαναστατικές συνθήκες, αποτελούν το γενικό οδηγό για τα αριστερά προγράμματα πάλης σε κάθε χώρο και μπορούν να οδηγήσουν ακόμα και σε επιμέρους αλλά σημαντικές νίκες προς όφελος της μαχητικής ικανότητας, της αντικαπιταλιστικής ενότητας και της χειραφέτησης σημαντικών τμημάτων της εργατικής τάξης.

Έτσι, η λογική του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου συγκροτεί μια πολιτική γραμμή που μπορεί να υπερβεί δύο λαθεμένες λογικές: Αυτή που προβάλλει την αντικαπιταλιστική επανάσταση με γενικόλογο και συνθηματικό τρόπο και εκείνη που προβάλλει ως πολιτική πρόταση διάφορες παραλλαγές του αντινεοφιλελεύθερου μετώπου ή της λογικής των σταδίων και «τοποθετεί» τον επαναστατικό πυρήνα της πολιτικής γραμμής στο εικονοστάσι και τις βιβλιοθήκες. Αυτή η πολιτική πρόταση, ακριβώς επειδή έχει τέτοια χαρακτηριστικά και μορφή, μπορεί να αποτελέσει «επικίνδυνο» αντίπαλο για την κυρίαρχη πολιτική, μπορεί να διεξάγει και τον πιο συνεπή και αποτελεσματικό «αντινεοφιλελεύθερο» αγώνα. Μπορεί, δηλαδή, να δώσει με τα μεγαλύτερα αποτελέσματα και τις αμυντικές μάχες ενάντια στην καπιταλιστική επίθεση, για την περιφρούρηση όποιων εργατικών δικαιωμάτων και κατακτήσεων επιχειρεί να κατεδαφίσει η κυρίαρχη πολιτική.

δ. Η πολιτική πρόταση του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου δεν απευθύνεται μόνο στην Αριστερά. Απευθύνεται κυρίως στην εργαζόμενη πλειοψηφία. Ιδιαίτερα απευθύνεται στις πιο ριζοσπαστικές τάσεις του κόσμου της εργασίας, σ' εκείνες που, έστω με πρωτόλειο τρόπο, κινούνται έμπρακτα ενάντια στην πολιτική του εκσυγχρονισμού, του ΠΑΣΟΚ, της Ν.Δ., του πολέμου, της ΟΝΕ-Ε.Ε., του αυταρχισμού, της κεφαλαιοκρατικής διεθνοποίησης. Σ' αυτά τα πλαίσια απευθύνεται και στο πιο ανήσυχο τμήμα του κόσμου της υπάρχουσας Αριστεράς, παίρνοντας υπόψη τις δυσκολίες που βάζει η κομματική τους ένταξη, αλλά και τις δυνατότητες που δίνει η συνείδησή τους. **Συνεπώς, η πρότασή μας δεν κρίνεται σε μια ενδοαριστερή διαμάχη, αλλά στην αναμέτρηση με την κυρίαρχη πολιτική, με τον ταξικό αντίπαλο.**

Μ' άλλα λόγια, διατυπώνουμε μια πρόταση με σαφείς κοινωνικούς και πολιτικούς «αποδέκτες». Μια πρόταση η οποία απευθύνεται και **επιδιώκουμε να στηριχτεί:**

- **Κοινωνικά**, από την εργατική τάξη και τα άλλα καταπιεζόμενα στρώματα, με αιχμή τον κόσμο τη μισθωτής εργασίας που βρίσκεται στην «καρδιά» των αντιθέσεων της νέας εποχής του καπιταλισμού.

- **Πολιτικά**, από το διάσπαρτο αριστερό, ριζοσπαστικό και αντικαπιταλιστικό χώρο (που δρα στη θεωρία, το κίνημα ή την πολιτική, είναι ενταγμένος ή όχι), τόσο αυτόν που ήδη υπάρχει (αλλά αριθμητικά είναι πολύ μικρός στο σύνολο της ελληνικής κοινωνίας), όσο και αυτόν που θα διαμορφώνουν οι κοινωνικοπολιτικές αναμετρήσεις της επόμενης περιόδου και ο απεγκλωβισμός δυνάμεων από τα κόμματα του «επίσημου» πολιτικού σκηνικού και ειδικά απ' αυτά της Αριστεράς (μιας και είναι σαφές ότι ο υπαρκτός διάσπαρτος χώρος της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς αποτελεί μια πρώτη βάση για την προώθηση της μετωπικής μας λογικής-

μιας λογικής που, ωστόσο, δεν μπορεί να αναπτυχθεί με σχετικά μαζικούς όρους αν δεν διεμβολήσει τμήματα και δυνάμεις της «επίσημης» Αριστεράς ή της λαϊκής βάσης του ΠΑΣΟΚ).

Ταυτόχρονα, διατυπώνουμε μια πολιτική γραμμή με σαφείς κοινωνικούς και πολιτικούς αντιπάλους.

Μια γραμμή που στρέφεται ενάντια στα θεμελιακά στοιχεία της κυρίαρχης πολιτικής, στους κεντρικούς κρίκους, τη λογική και την ίδια την ουσία της στρατηγικής του κεφαλαίου, στον ίδιο τον πυρήνα των καπιταλιστικών σχέσεων. Που αντιπαράκειται στην «καρδιά» και τις εκφράσεις της αντιλαϊκής κυβερνητικής επίθεσης, της ONE- ΕΕ, της ιμπεριαλιστικής νέας τάξης, της καπιταλιστικής διεθνοποίησης, του αυταρχικού οργάνου. Που αντιμετωπίζει τον ολοκληρωτικό καπιταλισμό όχι ως μια απλή πολιτική επιλογή, αλλά ως εκδήλωση των νόμων κίνησης και των αντιθέσεων της καπιταλιστικής κοινωνίας και, επομένως, στρέφει τα «βέλη» της ενάντια στην ουσία και τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά του και όχι απλά ενάντια στις μορφές κυβερνητικής διαχείρισης, που ασφαλώς μπορούν να αλλάζουν (και έχουν τη σημασία τους).

ε. Σ' αυτά τα πλαίσια, η προώθηση της λογικής του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου την επόμενη περίοδο **θα κρίνεται στην προσπάθειά μας για:**

- **Να διαμορφωθεί ένα σχετικά μαζικό κοινωνικοπολιτικό ρεύμα απόκρουσης, ρήξης και ανατροπής της καπιταλιστικής επίθεσης, της ONE-ΕΕ, του πολέμου και της νέας τάξης, του αυταρχισμού.** Ένα κοινωνικοπολιτικό ρεύμα που θα έχει την ικανότητα να αποκρούει μέτρα, να δημιουργεί ρήγματα στην κυρίαρχη πολιτική, να επιβάλλει κατακτήσεις που θα βελτιώνουν τη θέση των εργαζομένων. Ένα εργατικό κοινωνικοπολιτικό ρεύμα που θα κατακτά έναν αναπτυσσόμενο αντικαπιταλιστικό χαρακτήρα και θα έχει ως ορίζοντα (όχι προαπαιτούμενο) την κοινωνική απελευθέρωση χωρίς όρια, την ανατροπή της αστικής κυριαρχίας.

- **Να γίνουν βήματα στην αυτοτελή συγκρότηση και εμφάνιση ενός πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς,** που θα είναι ικανός να διεκδικήσει την ευρύτερη επίδραση και ηγεμονία των επαναστατικών ιδεών μέσα στο κίνημα.

- **Να γίνουν αποφασιστικά βήματα στη μετεξέλιξη του ΝΑΡ σε κομμουνιστική οργάνωση, αντίστοιχη με αυτή που απαιτεί ο επαναστατικός αγώνας στην εποχή μας και στην αναβάθμιση της αυτοτελούς δράσης του.**

3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΡΕΥΜΑ ΡΗΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΤΡΟΠΗΣ - Η ΒΑΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ

Η προσπάθεια διαμόρφωσης ενός μαζικού κοινωνικοπολιτικού ρεύματος απόκρουσης, ρήξης και ανατροπής της κυρίαρχης πολιτικής αποτελεί **βασικό πολιτικό στόχο και όχι απλή «κινηματική» επιδίωξη.** Αποτελεί τη βάση για την προώθηση της λογικής του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου. **Η διαμόρφωση αυτού του ρεύματος αφορά, στην ουσία, τον πολιτικό (και όχι τον οικονομίστικο) αγώνα για τα εργατικά δικαιώματα και τη λογική του Νέου Εργατικού Κινήματος, αλλά δεν εξαντλείται εκεί.** Περιλαμβάνει την αυτοτελή πολιτική παρέμβαση, την πρακτική δράση για τα κεντρικά πολιτικά ζητήματα, τη στάση απέναντι στις άλλες πολιτικές δυνάμεις, την παρέμβαση στην ιδεολογική αντιπαράθεση κ.λπ.

α. Το περιεχόμενο, η πολιτική βάση στην οποία επιδιώκουμε να διαμορφωθεί ένα τέτοιο ρεύμα πρέπει να περιέχει σε ενότητα και διαπλοκή τρία στοιχεία:

* **Στόχους και αιτήματα** που βρίσκονται στον αντίποδα της καπιταλιστικής επίθεσης και της κοινωνίας του κεφαλαίου, έχουν ως κριτήριό τους τις εργατικές ανάγκες, μπορούν να συσπειρώσουν τους εργαζόμενους στον αγώνα ενάντια σ' αυτή την πολιτική και το ίδιο το σύστημα της εκμετάλλευσης. Είναι, βέβαια, φανερό η δυσκολία να διατυπωθούν σήμερα «επιθετικοί» στόχοι με κριτήριο τη βελτίωση της θέσης των εργαζομένων (συνήθως οι αγώνες είναι «αμυντικοί», χωρίς αυτό να αποτελεί κατ' ανάγκην κακό). Ωστόσο, δεν μπορούμε να παραιτηθούμε από κάτι τέτοιο. Σ' αυτό το θέμα η λενινιστική πρακτική της πάλης για μεταρρυθμίσεις είναι πλούσια -με την επισήμανση, βέβαια, ότι οι όποιες προτάσεις διατυπώνονται δεν απευθύνονται προς την κυβέρνηση για να τις υλοποιήσει, αλλά στο κίνημα για να τις παλέψει (και διαμέσου αυτής της πάλης να έχει

τις όποιες μερικότερες κατακτήσεις).

* **Ένα επαρκές ιδεολογικοπολιτικό πλαίσιο**, που θα αντιπαρατίθεται από εργατική-ανατρεπτική σκοπιά στα κεντρικά ιδεολογικά σχήματα της αστικής πολιτικής, στο όνομα των οποίων προωθείται η επίθεση στα εργατικά δικαιώματα και δικαιολογείται κάθε αντιδραστικό μέτρο (ανταγωνιστικότητα, παγκοσμιοποίηση, μονόδρομος ΕΕ-κεφαλαίου κ.λπ.). Αυτό το ελάχιστο ιδεολογικό πλαίσιο δεν είναι μόνο ζήτημα ζύμωσης, είναι αντικείμενο διαπάλης **μέσα** στα πλαίσια του κινήματος, αναδειχνεται σε κομβικό συστατικό του ίδιου του κινήματος που πολλές φορές κρίνει την έναρξη, την εξέλιξη και την τελική έκβαση των αγώνων. Εννοείται ότι η απαίτηση ενός τέτοιου ιδεολογικού πλαισίου σχετίζεται κυρίως με το τι κυριαρχεί στη σκέψη των ανθρώπων που αγωνίζονται και όχι τόσο με το τι γράφουν οι αποφάσεις κάποιας συνέλευσης.

* **Ορισμένους κεντρικούς, συνολικούς πολιτικούς στόχους**, οι οποίοι προκύπτουν από τα πράγματα ως ερώτημα ή ανάγκη της πάλης, της δίνουν πνοή, ενοποιούν τα διάφορα τμήματα των εργαζομένων κ.λπ. Τέτοιοι κεντρικοί πολιτικοί στόχοι σήμερα είναι το «κάτω κάθε κυβέρνηση που προωθεί την ίδια πολιτική της σφαγής των μισθωτών, της ΟΝΕ-ΕΕ, του πολέμου και της νέας τάξης, του αυταρχισμού», το «συνολική ρήξη με την ΕΕ - να μην μπούμε στην ΟΝΕ και το Ευρώ - να μην πιαστούν οι δείκτες της σύγκλισης», το «έξω τώρα από το ΝΑΤΟ» ή «όχι στο εξοπλιστικό πρόγραμμα-μαμούθ», το «ελευθερίες χωρίς όρια, όχι στο κράτος-δεσμοφύλακα». Ένα τέτοιο περιεχόμενο προφανώς δεν είναι δεδομένο. Συνεπώς, η δική μας προσπάθεια πρέπει να είναι διπλή. Και να συνδέει αυτό το αναγκαίο περιεχόμενο με την πιο πρωτόλεια αγωνιστική αντίδραση και να επιχειρεί διαρκώς να την πολιτικοποιεί, να τη βαθαίνει, να τη «χρωματίζει» αντικαπιταλιστικά, να την αναπτύσσει ως την ανάγκη ανατροπής της αστικής κυριαρχίας.

β. Σ' αυτά τα πλαίσια, είναι άμεσο καθήκον η συλλογική επεξεργασία προγραμμάτων πάλης και πρακτικών μορφών παρέμβασης που θα εξασφαλίζουν την ενιαία και συλλογική δράση των δυνάμεων του ΝΑΡ και της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς. Το ζητούμενο εδώ δεν είναι η διατύπωση των σχετικών προγραμμάτων από ομάδες «ειδικών» ή από τα καθοδηγητικά όργανα. Πολύ περισσότερο που τα ζητήματα αυτά δεν απαντώνται έξω από την πάλη της ίδιας της εργατικής τάξης, ούτε λύνονται με ψηφοφορίες. Το ζητούμενο είναι να ανοίξει η συζήτηση και η συλλογική επεξεργασία, να δοκιμαστούν κάποια πράγματα στη ζωή, ώστε να διαμορφώνονται κοινές αντιλήψεις, κοινές εμπειρίες και να συγκροτείται πολιτικά η οργάνωση σε ανώτερο επίπεδο.

Μιλώντας πιο συγκεκριμένα, το περιεχόμενο και οι στόχοι του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου και του κοινωνικοπολιτικού ρεύματος που αποτελεί τη βάση του στα βασικά ζητήματα θα μπορούσαν να σκιαγραφηθούν ως εξής:

- Κοινωνικά-οικονομικά δικαιώματα των εργαζομένων

Το γενικό στίγμα: Αγώνας για την απόκρουση, τη ρήξη και ανατροπή της αντεργατικής επίθεσης, της ΟΝΕ-Ε.Ε., της εκμετάλλευσης χωρίς όρια. Για την περιφρούρηση των εργατικών δικαιωμάτων, για κατακτήσεις που θα βελτιώνουν τη ζωή των εργαζομένων, θα μειώνουν το ποσοστό εκμετάλλευσης και θα αναδιανέμουν τον κοινωνικό πλούτο προς όφελος της εργασίας.

Αιχμές:

· **Κάτω η πολιτική της λιτότητας.** Αυξήσεις (π.χ. βασικός μισθός 300.000 δρχ.) ώστε να ζούμε αξιοπρεπώς από ένα μισθό. Αφορολόγητο όριο για τετραμελή οικογένεια τα 7 εκατ. Κατάργηση των έμμεσων φόρων στα είδη πρώτης ανάγκης. Μειώσεις στα τιμολόγια των ΔΕΚΟ. Διπλασιασμός των κοινωνικών δαπανών για υγεία, παιδεία, ασφάλιση κ.λπ. Φορολόγηση των καπιταλιστικών κερδών και κάθε χρηματιστηριακής συναλλαγής. Όλη η αύξηση της παραγωγικότητας να πηγαίνει στους μισθωτούς.

· **30ωρο - 5ήμερο, συνεχές με αύξηση των αποδοχών.** Απόκρουση της ελαστικής εργασίας. Συλλογικές συμβάσεις παντού. Κατάργηση του νόμου Παπαϊωάννου, του νέου Δημοσιούπαλληλικού Κώδικα, των Τοπικών

Συμφώνων Απασχόλησης. Εργατικό βέτο και έλεγχος για κάθε ζήτημα που αφορά την παραγωγή. 5 εβδομάδες άδεια για όλους τους εργαζόμενους.

- **Πάλη κατά της ανεργίας.** Απαγόρευση των απολύσεων. Ριζική μείωση του χρόνου εργασίας. Επίδομα ανεργίας για όλους, χωρίς προϋποθέσεις, ίσο με το βασικό μισθό. Πλήρης ασφαλιστική και ιατροφαρμακευτική προστασία για όλους τους ανέργους.

- **Απόκρουση των ιδιωτικοποιήσεων και της λειτουργίας των ΔΕΚΟ με όρους αγοράς.** Ακύρωση όλων των ιδιωτικοποιήσεων και των νόμων που μετατρέπουν τις ΔΕΚΟ σε Α.Ε.. Περιφρούρηση και ανάπτυξη των εργασιακών δικαιωμάτων των εργαζομένων στις ΔΕΚΟ. Λειτουργία των ΔΕΚΟ με κριτήριο τις λαϊκές ανάγκες για φτηνές και ποιοτικές υπηρεσίες. Κατάργηση κάθε διευκόλυνσης των ΔΕΚΟ προς το κεφάλαιο και κάθε εμπλοκής στη βαλκανική του «εκστρατεία».

- Κατάργηση των ποσοτώσεων και των φόρων συνυπευθυνότητας για τους μικροαγρότες, καθώς και των επιδοτήσεων σε μεγαλέμπορους-βιομηχάνους. Οι επιδοτήσεις να δίνονται μόνο στους μικροαγρότες. Μείωση των τιμών των καλλιεργητικών μέσων και εφοδίων για τους μικροαγρότες. Όχι στο μητρώο αγροτών, το οποίο αποτελεί μέσο βίαιου ξεκληρίσματος των εργατοαγροτών.

- Όχι στους συνεταιρισμούς Α.Ε. και στις διεπαγγελματικές οργανώσεις. Οικονομική ενίσχυση της συνεταιριστικής καλλιέργειας από τους μικροαγρότες. Πλήρης ασφάλιση-περίθαλψη των μικροαγροτών χωρίς εισφορές. Ουσιαστική αύξηση των συντάξεων των μικροαγροτών στο επίπεδο τουλάχιστον αυτής του ΙΚΑ.

- **Κοινωνικοποίηση** τραπεζών, τηλεπικοινωνιών, της ενέργειας, των συγκοινωνιών, των πετρελαιοειδών, της φαρμακοβιομηχανίας και άλλων μονάδων στρατηγικής σημασίας. Κατάργηση του τραπεζικού απορρήτου.

- **Πλήρης και ποιοτική ασφαλιστική και ιατρική κάλυψη για όλους.** Να καταργηθούν οι αντιασφαλιστικοί νόμοι της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ. Να δοθούν πίσω στα ταμεία τα κλεμμένα από το κράτος, τις τράπεζες και τους εργοδότες. Να μειωθούν τα ηλικιακά όρια συνταξιοδότησης. Να καταργηθεί η εργατική εισφορά - όλο το βάρος για την ασφάλιση στο κράτος και την εργοδοσία.

- **Κατάργηση των αντιεκπαιδευτικών νόμων 2525 και 2640.** Παιδεία για τις νεολαιίστικες και λαϊκές ανάγκες και όχι για τους νόμους της αγοράς και των επιχειρήσεων. Ενιαίο 12χρονο, δημόσιο και δωρεάν σχολείο, που να το τελειώνουν όλοι οι νέοι. Για να εξασφαλίζεται αυτό, μέτρα οικονομικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Ενιαία ανώτατη παιδεία με κατάργηση του διαχωρισμού σε ΑΕΙ-ΤΕΙ και πρόσβαση σ' αυτή χωρίς εξετάσεις. Αμέσως μετά το 12χρονο σχολείο και παράλληλα με την ανώτατη παιδεία να υπάρχει και η δυνατότητα απόκτησης ικανοτήτων επαγγελματικής δραστηριότητας σε πλατιά πεδία και ενότητες, σε συνδυασμό πάντα με τη διασφάλιση στέρεων μορφωτικών εφοδίων. Όχι στην αφαίμαξη των εργασιακών δικαιωμάτων από τα πτυχία, διπλώματα κ.λπ. Κατάργηση της ιδιωτικής εκπαίδευσης.

- **Ίσα δικαιώματα για όλους τους ξένους εργάτες και μετανάστες.** Πλήρης νομιμοποίηση και διαρκής κάρτα εργασίας. Όχι στο ρατσισμό και την ξενοφοβία .

- Πόλεμος - ιμπεριαλιστική νέα τάξη - καπιταλιστική διεθνοποίηση

Το γενικό στίγμα: Ειρήνη σ' όλη τη γη. Απόκρουση των πολεμικών τυχοδιωκτισμών και προετοιμασιών. Αντίθεση στην ιμπεριαλιστική νέα τάξη και την καπιταλιστική διεθνοποίηση, για ρήγματα που βελτιώνουν τη

ζωή των εργαζόμενων και τις προοπτικές της πάλης τους. Αντίθεση στην κυβερνητική πολιτική γι' αυτά.

Αιχμές:

- **Άμεση αποχώρηση από το ΝΑΤΟ.** Να φύγουν οι βάσεις. Όχι σε κάθε διευκόλυνση και εμπλοκή σε πολεμικές δραστηριότητες. Ανάκληση όλων των εκτός Ελλάδας στρατιωτικών δυνάμεων.
- **Όχι στο εξοπλιστικό πρόγραμμα μαμούθ των 16 τρισ.** Μείωση των στρατιωτικών δαπανών. Απαγόρευση κάθε «πολεμικής» παραγωγικής δραστηριότητας. Όχι στην παλαιά άμυνα και τη στράτευση στα 18. Δωδεκάμηνη θητεία.
- **Όχι στη βαλκανική «εκστρατεία» του ελληνικού κεφαλαίου.**
- **Αποτροπή-απόκρουση μιας πολεμικής αναμέτρησης Ελλάδας-Τουρκίας.** Απαγκίστρωση από τα ιμπεριαλιστικά σχέδια και συμφέροντα αλλά και από τις επιθετικές βλέψεις των δύο ολιγαρχιών. Αποκάλυψη του αντιδραστικού, επιθετικού και άδικου χαρακτήρα του πολέμου και από τις δύο πλευρές. Ειρήνη, φιλία, αλληλεγγύη των δύο λαών - κοινός αγώνας ενάντια στις κυβερνήσεις, τις ολιγαρχίες τους και τις ΗΠΑ-ΝΑΤΟ. Δημιουργία κινήματος στρατευμένων Ελλάδας - Τουρκίας, με στόχο την αποτροπή του πολέμου και την προώθηση της φιλίας των λαών.
- **Αντιπαράθεση με το περιεχόμενο και τους οργανισμούς (πολιτικούς ή στρατιωτικούς) της καπιταλιστικής διεθνοποίησης (Ε.Ε., Δ.Ν.Τ., ΟΟΣΑ, ΠΟΕ, ΜΑΙ, ΝΑΤΟ, ΔΕΕ, G8 κ.λπ.).** Αγώνας για ρήξεις στις επιλογές και τους κανόνες τους, για απεγκλωβισμό από τα γρανάζια τους προς όφελος των εργαζομένων.
- **Απόκρουση του εθνικισμού, του ρατσισμού, της ξενοφοβίας.**
- **Αντιπαράθεση στη δυναστεία των πολυεθνικών και του κεφαλαίου γενικότερα,** στη λεηλασία του Τρίτου Κόσμου και τις τεράστιες ζώνες εξαθλίωσης, στα οικολογικά εγκλήματα, στο μονόδρομο της ανταγωνιστικότητας και της ελεύθερης αγοράς. Για μια ανακατανομή του κοινωνικού πλούτου υπέρ των εργαζομένων και του περιβάλλοντος.

- Δημοκρατία - λαϊκές ελευθερίες

Το γενικό στίγμα: Απόκρουση-ανατροπή της αντιδραστικής αναμόρφωσης του πολιτικού συστήματος και του νέου αυταρχικού πλαισίου. Διεκδίκηση ρήξεων στο κυρίαρχο αντιδραστικό σκηνικό (κυρίως με την ριζική αλλαγή στους συσχετισμούς, την υπολογίσιμη εμφάνιση της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς και των οργάνων της εργατικής πολιτικής στο πολιτικό προσκήνιο) που θα διευρύνουν τις λαϊκές ελευθερίες. Μαζική εργατική «εκστρατεία» ενάντια στη νέου τύπου δικτατορία της σκέψης που ρίχνει τη βαριά σκιά της στις σύγχρονες κοινωνίες, ενάντια στην ιδιόμορφη απολυταρχία που κηρύσσει «εκτός νόμου» τα κοινωνικά δικαιώματα και τις λαϊκές διεκδικήσεις, ενάντια στο νέο ολοκληρωτισμό που μας περικυκλώνει σε κάθε πλευρά της ζωής.

Αιχμές:

- Κατάργηση κάθε ποινικοποίησης απεργιών και κοινωνικών αγώνων. Διάλυση ΜΑΤ-ΜΕΑ.

- Απλή αναλογική παντού (βουλή, τοπική αυτοδιοίκηση, μαζικές οργανώσεις). Καθιέρωση δημοψηφισμάτων με λαϊκή πρωτοβουλία καθώς και μορφών άμεσης δημοκρατίας.
- Κατάργηση Καποδίστρια, δημοτικής φορομπεξίας - αστυνομίας κ.λπ.
- Κατάργηση τρομονόμων, Σένγκεν, ηλεκτρονικού φακελώματος, ψηφιακής παρακολούθησης.
- Δημοκρατία και ελεύθερος συνδικαλισμός σε όλους τους χώρους δουλειάς.
- Δημοκρατική πληροφόρηση - ενάντια στη δικτατορία των ΜΜΕ. Δημιουργία εναλλακτικών μέσων διάδοσης των ιδεών και εναλλακτικής πληροφόρησης από τα ίδια τα μαζικά κινήματα και τους εργαζόμενους.
- Κατοχύρωση της ελεύθερης συνδικαλιστικής και πολιτικής δράσης στο στρατό. Αυτοδιοίκηση της καθημερινής ζωής των φαντάρων. Κατάργηση κάθε μορφής μισθοφορικής σχέσης. Δημοκρατική αναθεώρηση όλων των στρατιωτικών κανονισμών.
- Κατάργηση της επίσημης θρησκείας και πλήρης διαχωρισμός εκκλησίας-κράτους. Κατάργηση κάθε μορφής εκκλησιαστικής εκπαίδευσης εκτός από τις σχολές που προετοιμάζουν κληρικούς. Απόλυτη ισοτιμία των εθνικών και θρησκευτικών μειονοτήτων.

- Φύση - πόλη - περιβάλλον

Το γενικό στίγμα: Αγώνας για την απελευθέρωση του ανθρώπου, της φύσης και του περιβάλλοντος από τα καταστροφικά «δεσμά» των εκμεταλλευτικών σχέσεων, του κέρδους, της ατομικής ιδιοκτησίας, της καπιταλιστικής παραγωγής. Ριζικές τομές που θα βελτιώνουν τις συνθήκες ζωής των εργαζόμενων και θα αναβαθμίζουν το φυσικό και δομημένο περιβάλλον, θα βάζουν φραγμό στις οικολογικές καταστροφές, θα αλλάζουν τους συσχετισμούς ανάμεσα στην πολιτική καταστροφής του ανθρώπου, των φυσικών πόρων, του χώρου και του περιβάλλοντος και στην εργατική αντικαπιταλιστική πολιτική αναβάθμισής τους.

Αιχμές:

- Κατάργηση της βιομηχανίας καταστροφής του ανθρώπου και της φύσης, της πυρηνικής βιομηχανίας, κλάδων της βιοτεχνολογίας (επιβλαβή μεταλλαγμένα προϊόντα) και της χημικής βιομηχανίας, της βιομηχανίας των ναρκωτικών κάθε είδους.
- Άμεση μετεγκατάσταση των ρυπογόνων βιομηχανιών από τα αστικά κέντρα. Μέτρα περιορισμού της ρύπανσης και βελτίωσης των συνθηκών εργασίας. Να μην αρθεί η απαγόρευση για εγκατάσταση νέων βιομηχανιών στην Αττική.
- Πλήρης εργατικός έλεγχος στους τομείς της διατροφής, του πολεοδομικού σχεδιασμού, της διαχείρισης των φυσικών πόρων, της λαϊκής στέγης, της ενέργειας, της βιοτεχνολογίας, της χημικής βιομηχανίας κ.λπ.
- Απαλλοτρίωση της μεγάλης ιδιοκτησίας των τραπεζών, της εκκλησίας και των ιδιωτών και χρησιμοποίησή της για κοινωφελείς χρήσεις (κατοικία, πράσινο, αναψυχή, άθληση κ.λπ.). Αξιοποίηση των ελεύθερων χώρων για ανάλογους σκοπούς, ενάντια στην κερδοσκοπική αξιοποίηση της γης. Για μια «επανακατάκτηση» του χώρου από τους εργαζόμενους και τις ανάγκες τους.

- Απόκρουση-ματαίωση των περιβαλλοντικών καταστροφών που φέρνουν τα μεγάλα έργα (Σπάτα, Μετρό, Περιφερειακή Υμηττού κ.λπ.). Πάλη κατά της Ολυμπιάδας του 2004, καθώς και της λογικής των «ανταγωνιστικών πόλεων».
- Ριζική στροφή υπέρ των δημόσιων μέσων μεταφοράς, με αναβάθμισή τους και δωρεάν εισιτήριο. Δραστικός περιορισμός της αυτοκινητοβιομηχανίας.
- Μαζικά προγράμματα λαϊκής στέγης με κρατική χρηματοδότηση και φορολόγηση των καπιταλιστικών κερδών. Μείωση των συντελεστών δόμησης παντού.

γ) Η παρέμβαση στο εργατικό κίνημα και γενικότερα ο πολιτικός αγώνας για τα κοινωνικο-οικονομικά δικαιώματα των εργαζομένων αποτελούν -όπως ήδη αναφέρθηκε- **θεμέλιο για την προώθηση του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου και για τη διαμόρφωση του αντίστοιχου κοινωνικοπολιτικού ρεύματος. Αποτελούν, όπως ήδη έχει ειπωθεί, ένα καθήκον βαθύτατα πολιτικό και όχι στενά συνδικαλιστικό.**

Με το να υπογραμμίζουμε αυτό το ζήτημα, δεν σημαίνει ότι υποβαθμίζουμε τον αναντικατάστατο πολιτικό ρόλο της κομμουνιστικής οργάνωσης (του NAP) ή του αντικαπιταλιστικού μετώπου, που έχουν πιο βαθιά, πιο συνολικά, πιο μόνιμα, πιο συγκροτημένα και πιο θεμελιωμένα θεωρητικά πολιτικά χαρακτηριστικά. Κάτι τέτοιο θα ήταν οικονομισμός και κινηματισμός (έστω στην πιο πολιτικοποιημένη του μορφή). Αντίθετα, θέλουμε να οριοθετηθούμε από την παραδοσιακή λογική (σύμφωνα με την οποία το εργατικό κίνημα κάνει μόνο συνδικαλιστικούς αγώνες και πολιτική κάνει μόνο το κόμμα) και από τον «πολιτικισμό» και να αναδείξουμε το χαρακτήρα της εργατικής πολιτικής, την καθοριστικότητα του «κοινωνικού ζητήματος» στον πολιτικό αγώνα, τη σχέση οικονομικής και πολιτικής πάλης, τη δυνατότητα της εργατικής τάξης να «κάνει» η ίδια πολιτική και πολιτικό αγώνα κ.λπ.

Έτσι, η παρέμβασή μας στο εργατικό κίνημα επιδιώκει να συμβάλλει **σε μια ριζική στροφή στο ε.κ.** Πιο συγκεκριμένα επιδιώκουμε:

*** Να υπάρξουν αγώνες για την απόκρουση, τη ρήξη και την ανατροπή της καπιταλιστικής επίθεσης, της κυβερνητικής πολιτικής, της ONE-ΕΕ και των επιλογών του κεφαλαίου.**

* Να εμφανιστεί **μέσα** σ' αυτό το κίνημα και **να συγκροτηθεί αυτοτελώς μια εργατική αντικαπιταλιστική τάση** που θα κινείται με τη λογική του Νέου Εργατικού Κινήματος και θα κατακτά αποφασιστική επίδραση ως και τη δεσπόζουσα θέση στην αγωνιστική δράση των εργαζομένων.

Σ' αυτό το διπλό στόχο ως NAP πρέπει να υποτάσσουμε το σύνολο της παρέμβασής μας στο εργατικό κίνημα. Μάλιστα, πρέπει να είναι σαφές ότι **αυτός ο στόχος ή θα υπηρετηθεί ενιαία και ταυτόχρονα ή, αλλιώς, η δράση μας θα έχει «κοντά ποδάρια».** Γιατί κανένα αντικαπιταλιστικό-ανατρεπτικό ρεύμα δεν μπορεί να διαμορφωθεί αν οι καθημερινές αναμετρήσεις με το κεφάλαιο (πολύ περισσότερο οι μάχες μακροπρόθεσμης σημασίας σαν τις σημερινές) δεν δίνονται ή δίνονται για την «τιμή των όπλων» ή αν υπάρχει πλήρης αγωνιστική αδράνεια. Και αντίστροφα, κανένας εργατικός αγώνας δεν μπορεί να έχει προοπτική και αποτέλεσμα αν δεν έχει βαθύτερα πολιτικά χαρακτηριστικά, αν **στο ίδιο του το εσωτερικό και στην εξέλιξή του** δεν έχουν σημαντική ή και δεσπόζουσα επίδραση οι τάσεις της εργατικής χειραφέτησης μέχρι τέλος.

Σ' αυτά τα πλαίσια, ξεχωρίζουν για τη δράση μας οι εξής πλευρές:

I. Η συγκρότηση - παρέμβαση της λογικής μας για το εργατικό κίνημα.

Από άποψη περιεχομένου, το καίριο ζήτημα εδώ είναι η διαμόρφωση **αριστερών προγραμμάτων πάλης** σε κάθε χώρο, που θα στηρίζονται στην ανάλυση του χώρου, των αντιθέσεων και των κύριων διαχωριστικών γραμμών του, θα συνδέουν όλα αυτά με τις γενικότερες εξελίξεις, θα παίρνουν θέση για καίρια ζητήματα (π.χ. πόλεμος- νέα τάξη- δημοκρατία- περιβάλλον-πολιτισμός), θα εξασφαλίζουν ένα επαρκές επίπεδο ιδεολογικής υποστήριξης, θα περιέχουν αιτήματα άμεσης δράσης, θα διαμορφώνουν κριτήρια για την αντιμετώπιση του «επίσημου» σ.κ.

Από άποψη μορφής, το καίριο ζήτημα είναι η αυτοτελής συγκρότηση και δράση αυτής της λογικής. Εδώ κρίσιμο ζήτημα είναι το Κέντρο Εργατικής Παρέμβασης και οι κοινωνικοπολιτικές συσπειρώσεις των χώρων και το πώς, τόσο σε περίοδο «άπνοιας» όσο και μέσα στους αγώνες που ξεσπούν, δίνουν πειστικά δείγματα γραφής αυτής της λογικής.

II. Η μαχητική στάση στους αγώνες που αναπτύσσονται.

Η ανάπτυξη της **πιο πλατιάς αγωνιστικής ενότητας στη βάση απέναντι στην καπιταλιστική επίθεση είναι ζήτημα πρώτης προτεραιότητας**. Επομένως, ένα σημαντικό στοιχείο της τακτικής μας δεν είναι απλώς η καλύτερη παρέμβαση σε αγώνες που ξεσπούν έτσι κι αλλιώς, αλλά το πώς εργαζόμαστε για να σπάει η αγωνιστική απάθεια, να προωθείται η αγωνιστική ενότητα των εργαζομένων στη βάση, να υπάρχουν κινητοποιήσεις. Απ' αυτή την άποψη είναι αρκετά θετικές οι εμπειρίες μας σε χώρους όπως οι ΟΤΑ, η εκπαίδευση ή η Υγεία.

Σ' αυτά τα πλαίσια θεωρούμε αυτονόητη και αναγκαία τη μαχητική συμμετοχή μας σε κάθε αγώνα που αναπτύσσεται απέναντι στην καπιταλιστική επίθεση. Ταυτόχρονα θεωρούμε αναγκαίο και αυτονόητο, μέσα στην εξέλιξη και τις διαδικασίες του αγώνα, η δική μας η στάση να προωθεί: την ανάπτυξη του περιεχομένου και τη βαθύτερη πολιτικοποίησή του, τις πιο μαχητικές και αποφασιστικές μορφές πάλης, τη «διαχείριση» του αγώνα από τους ίδιους τους εργαζόμενους (συνελεύσεις, άμεση δημοκρατία, επιτροπές αγώνα κ.λπ.), τον πιο πλατύ συντονισμό και την εργατική αλληλεγγύη, την πλατύτερη ενότητα της εργατικής τάξης (ενάντια στον κατακερματισμό, την πολυδιάσπαση ή τον «κοινωνικό αυτοματισμό»), την εμφάνιση και ευρύτερη επίδραση του αυτοτελούς πόλου της δική μας λογικής. **Όλα αυτά αποτελούν, τελικά, όρους και για τη νικηφόρα έκβαση του κάθε αγώνα.**

Συνεπώς, ως **NAP δεν αντιπαραθέτουμε τις τάσεις αντίστασης και άμυνας στις τάσεις ανατροπής και χειραφέτησης**. Δεν υπάρχει κίνημα ή αγώνας, χωρίς να συνυπάρχουν στα πλαίσιά του και οι δυο ζώνες, ούτε είναι αναγκαστικά κακό ότι σε κάποια φάση κυριαρχεί το στοιχείο της αντίστασης και της άμυνας. Μάλιστα είναι αναμενόμενο σε μια εποχή σαν τη σημερινή (αρνητικοί συσχετισμοί, σκληρή καπιταλιστική επίθεση, διαλυμένο εργατικό κίνημα κ.λπ.) οι αγώνες να ξεσπούν καταρχήν από αμυντικές θέσεις. Άλλωστε, το πρόβλημα δεν είναι οι τάσεις άμυνας και αντίστασης αλλά οι τάσεις συνδιαλλαγής με το κεφάλαιο και διαπραγμάτευσης των όρων χειροτέρευσης της εργατικής θέσεις (αυτά τα δύο δεν ταυτίζονται). Άρα, η δική μας στάση δεν πρέπει να είναι στάση επιφυλακτικότητας και απόστασης ή αντιπαλότητας απέναντι στις τάσεις αντίστασης, στο όνομα των επιθετικών στόχων και της ανατρεπτικής λογικής: ούτε, βέβαια, και στάση υπόκλισης ή συμμετοχής «άνευ όρων», στο όνομα της πλατιάς μαζικής δράσης. Πρέπει να είναι στάση ουσιαστικής συμμετοχής και επικοινωνίας μ' αυτούς τους αγώνες. **Μέσα σ' αυτούς θα εργαζόμαστε, με τον τρόπο που περιγράφηκε ήδη, ώστε η αντίσταση να παίρνει ανυποχώρητο και μη διαπραγματεύσιμο χαρακτήρα, να οδηγεί σε ρήξεις, να ανοίγει δρόμους για τη διεκδίκηση επιθετικών στόχων, να αναδεικνύει τον ιστορικό ορίζοντα των εργατικών αναγκών και της χειραφέτησης από το σύστημα της εκμετάλλευσης, την ανάγκη ανατρεπτικών-αντικαπιταλιστικών απαντήσεων.**

III. Η ενότητα της εργατικής τάξης

Πρόκειται για ένα καθοριστικό πρόβλημα, αν λάβουμε υπόψη το μεγάλο κατακερματισμό της εργατικής τάξης (δημόσιος-ιδιωτικός τομέας, ντόπιοι-ξένοι, μισθολογικές διαφορές, επίπεδα ιεραρχίας, εργασιακές σχέσεις και συνθήκες δουλειάς, ρόλος στην παραγωγή, μορφωτικό επίπεδο κ.λπ.) και ορισμένα ανησυχητικά φαινόμενα (ρατσισμός, ανταγωνισμός μεταξύ εργαζομένων, σύγκρουση τμημάτων τους, λογικές «ας τη βολέψουμε εμείς», «κοινωνικός αυτοματισμός» κ.λπ.). Όλα αυτά δείχνουν ότι η πολυδιάσπαση της εργατικής τάξης και ο «πόλεμος των κάτω» μεταξύ τους αναδεικνύεται σε βασικό παράγοντα για την ηγεμονία του κεφαλαίου και της αστικής πολιτικής. Εμείς πρέπει να κινηθούμε στην αντίθετη κατεύθυνση, επιδιώκοντας σταθερά την ενότητα, το συντονισμό, την αλληλεγγύη, γενικά και σε κάθε αγώνα, ξέροντας ότι αυτό δεν είναι απλώς τεχνικό ζήτημα ή ζήτημα κάποιων κοινών αιτημάτων. Είναι στρατηγικό ζήτημα που εξασφαλίζεται κατά βάση με βαθύτερη ενοποίηση, σε κορυφαία πολιτικά μέτωπα και με την ανάδειξη των βαθύτερων συμφερόντων που ενοποιούν την εργατική τάξη απέναντι στο κεφάλαιο.

δ. Στο μέτωπο του πολέμου και της ιμπεριαλιστικής νέας τάξης καθώς και σ' αυτό των λαϊκών ελευθεριών και της δημοκρατίας χρειάζεται να κινηθούμε με τη διπλή λογική που περιγράφηκε ήδη στο εργατικό κίνημα:

- Επιδιώκουμε, δηλαδή, **να διαμορφώνεται ένας αυτοτελής αντικαπιταλιστικός πόλος για τα ζητήματα αυτά, που θα δρα με τη λογική που περιγράψαμε και θα επιδιώκει να έχει αποφασιστικότερη επίδραση στους αγώνες που αναπτύσσονται.** Ζήτημα πρώτης προτεραιότητας είναι η συγκρότηση μιας επιτροπής για τον πόλεμο και την ιμπεριαλιστική νέα τάξη. Επιδιώκουμε, στα πλαίσια μιας τέτοιας μετωπικής πρωτοβουλίας, να συνευρεθεί το μέγιστο εύρος της ριζοσπαστικής Αριστεράς, και αν αυτό δεν είναι εφικτό (γιατί ήδη υπάρχουν διαφορετικές πρωτοβουλίες ή γιατί υπάρχουν σημαντικά αποκλίνουσες λογικές) να υπάρχει τουλάχιστον η διαρκής προσπάθεια συνεννόησης, συνάντησης και κοινών δραστηριοτήτων των όποιων ξεχωριστών κινήσεων.

- Ταυτόχρονα, επιδιώκουμε **να αναπτυχθεί η πιο πλατιά λαϊκή δράση γύρω απ' αυτά τα ζητήματα**, η μαζική αγωνιστική ενότητα των «κάτω». Αυτή η πλατιά λαϊκή δράση πρέπει να αναπτυχθεί πρώτα απ' όλα **μέσα στους εργασιακούς χώρους και τις γειτονιές** (στοιχείο που έχει υποτιμηθεί). Μπορεί, επίσης, να αναπτυχθεί **και με γενικότερες πολιτικές μορφές** (π.χ. αντιπολεμικό κίνημα). Οι δυνάμεις του NAP πρέπει να πρωτοστατούν για μια τέτοια πλατιά αγωνιστική ενότητα και να εργάζονται για την κοινή δράση με δυνάμεις και πέραν της ριζοσπαστικής Αριστεράς που μπορεί να συνεισφέρουν σ' αυτή. Ταυτόχρονα, βέβαια, πρέπει να εργάζονται για να αποκτούν αυτοί οι αγώνες βαθύτερα χαρακτηριστικά και μορφές, για να κατακτά ευρύτερη επίδραση σ' αυτούς η λογική μας.

4. Ο ΠΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

Η οικοδόμηση ενός πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς έχει στη βάση του τη λογική του Μετώπου Εργατικής Πολιτικής: δηλαδή τη μόνιμη προσπάθειά μας να ενοποιούμε πολιτικά τις διάσπαρτες τάσεις της αντικαπιταλιστικής διαμαρτυρίας, από τις πιο πρωτόλειες ως τις πιο συνειδητές. Και μάλιστα, να τις ενοποιούμε σε μια αναπτυσσόμενη πολιτική βάση, που θα εξασφαλίζει τελικά τη δεσπόζουσα θέση των πιο συνειδητών τάσεων, που εργάζονται για το πολιτικό περιεχόμενο που διατυπώσαμε.

Η διαμόρφωση ενός τέτοιου πόλου και η εμφάνισή του με υπολογίσιμους όρους στο πολιτικό προσκήνιο θα σημάνει την εκπλήρωση του κεντρικού πολιτικού μας στόχου για την περίοδο που διανύουμε και ο οποίος είναι: η ανεξάρτητη πολιτική συγκρότηση και παρέμβαση του εργατικού αντικαπιταλιστικού ρεύματος (ή αλλιώς της εργατικής τάσης χειραφέτησης), η κατάλυση της καθολικής ηγεμονίας της αστικής τάξης και των τάσεων ενσωμάτωσης, ως προϋπόθεση για να διεκδικήσει αυτό το ρεύμα το πολιτικό προβάδισμα μέσα στην εργατική τάξη. Με άλλα λόγια, μια υπολογίσιμη στροφή στους κοινωνικοπολιτικούς συσχετισμούς υπέρ της εργατικής αντικαπιταλιστικής πολιτικής και πρακτικής και των οργάνων τους.

α. Η διαμόρφωση ενός τέτοιου πόλου -όπως έχει αποδειχτεί από τις μέχρι τώρα απόπειρές μας- δεν έχει να κάνει κυρίως με την πολιτική ενοποίηση υπαρκτών τάσεων, σχημάτων και μορφωμάτων της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς. **Συνδέεται κυρίως με τη διαμόρφωση ενός πολύμορφου ριζοσπαστικού-αντικαπιταλιστικού ρεύματος (του οποίου συνολική πολιτική αποκρυστάλλωση θα είναι ο πόλος),** το οποίο θα τροφοδοτείται -εκ των πραγμάτων- από νέους αγωνιστές και από αγωνιστές που απεγκλωβίζονται από την επιρροή της κυρίαρχης πολιτικής (και σήμερα αποτελούν κυρίως την εργατική-λαϊκή βάση του ΚΚΕ, του ΠΑΣΟΚ, του ΣΥΝ, του ΔΗΚΚΙ). Αυτό το ρεύμα σήμερα είναι ακόμα πολύ αναμικτό.

Ταυτόχρονα, η διαμόρφωση του πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς δεν είναι απλώς μια διαδικασία ενοποίησης σχημάτων, αγωνιστών και τάσεων. Δεν είναι απλώς μια γενίκευση των πρωτοπόρων τάσεων που εκδηλώνονται στους επιμέρους χώρους. Δεν είναι, τέλος, μια αναγωγή στο κεντρικό πολιτικό πεδίο ελπιδοφόρων εμπειριών στους χώρους. Είναι κυρίως μια **διαδικασία βαθύτερης πολιτικής ενοποίησης, που προϋποθέτει την ανάπτυξη και ολοκλήρωση των τάσεων που εκδηλώνονται στους χώρους ως το επίπεδο της συνολικής πολιτικής αντιπαράθεσης με την κυρίαρχη πολιτική και την κοινωνία της εκμετάλλευσης, που μετασχηματίζει τον επιμέρους πολιτικό αγώνα σε συνολικό πολιτικό αγώνα «εφ' όλης της ύλης».**

Συνεπώς, αυτό που απαιτείται δεν είναι να «κατασκευάσουμε» γρήγορα-γρήγορα τον «πολιτικό εκφραστή» αυτού του ρεύματος ή να αυτοαναγορεύουμε εμείς ως ΝΑΡ (ή έστω τα μετωπικά σχήματα στα οποία συμμετέχουμε) σε «πολιτικό του εκφραστή». Αντίθετα, **χρειάζεται να εργαστούμε με στρατηγικούς όρους και για τη διαμόρφωση και για την ανεξάρτητη συγκρότηση αυτού του ρεύματος, να συμβάλλουμε στη δυναμική του εμφάνιση και δράση, να εξασφαλίσουμε δρόμους επικοινωνίας και κοινής δράσης του με κάθε τάση ριζοσπαστικοποίησης που «σκάει μύτη».** Αυτό ακριβώς θέλαμε να υποδηλώσουμε το 1996, μετά τις βουλευτικές εκλογές, όταν μιλούσαμε για Αριστερό Ριζοσπαστικό Πολιτικό Ρεύμα.

Αυτή η ιεράρχηση δεν σημαίνει ότι αδιαφορούμε ή προσπερνάμε τα υπάρχοντα σχήματα της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς. Δεν θα μπορούσαμε άλλωστε, και γιατί για τα δικά μας μεγέθη δεν είναι «αμελητέες ποσότητες», και γιατί οι αντιλήψεις τους (ακόμα κι αν αυτά τα σχήματα εκλείψουν) αναπαράγονται (με νέες, βέβαια, μορφές) στο κίνημα, και γιατί η ιστορική τους εμπειρία δεν μας είναι αδιάφορη και, κυρίως, γιατί υπάρχουν αξιόλογες δυνάμεις σ' αυτά τα σχήματα (ή και ολόκληρα σχήματα) που μπορούν να συμβάλλουν στην οικοδόμηση του πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς.

Με λίγα λόγια, η οικοδόμηση του πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς είναι μια πολύμορφη και πολυεπίπεδη διαδικασία, είναι ένα ιστορικό καθήκον «μακράς πνοής». Αφορά και τη δημιουργία ενός ριζοσπαστικού αντικαπιταλιστικού ρεύματος και την ανεξάρτητη μετωπική συγκρότηση πρωτοπόρων αγωνιστών και σχημάτων αυτού του ρεύματος σε όλα τα επίπεδα (στο συνολικό πολιτικό, στο εργατικό κίνημα, στα διάφορα μέτωπα κ.λπ.).

β. Μιλάμε, συνεπώς, για προσπάθεια πολύμορφη και πολυεπίπεδη, που όμως πρέπει και να συνολικοποιείται, να αναπτύσσεται και να μετασχηματίζεται στο κεντρικό πολιτικό πεδίο. Σ' αυτό το πεδίο συμπυκνώνεται, τελικά, όλη μας η προσπάθεια για την οικοδόμηση του πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς. Παρά, όμως, την αναμφισβήτητη και πειστική ανάγκη για έναν τέτοιο πόλο και παρά τα όποια θετικά «δείγματα γραφής» κυρίως σε επιμέρους κινήματα ή μέτωπα, **οι ευρύτεροι κοινωνικοπολιτικοί συσχετισμοί και η κατάσταση (ποιοτική και ποσοτική) του κόσμου και των σχημάτων της «εκτός των ορίων» Αριστεράς (και του ΝΑΡ) κάνουν σήμερα δύσκολη τη συγκρότηση ενός τέτοιου πόλου με σχετικά μαζικούς όρους.**

Αυτό, προφανώς, δεν πρέπει να μας οδηγήσει σε παραίτηση από την επιδίωξη για κεντρική πολιτική συγκρότηση του πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς. Απλώς υπογραμμίζει την ανάγκη αυτή

η κεντρική πολιτική συγκρότηση να στηριχτεί πιο αποφασιστικά και επίμονα σε βήματα που θα γίνονται «από τα κάτω».

Έκφραση της μετωπικής μας πολιτικής στο κεντρικό πολιτικό πεδίο είναι και το «Μέτωπο Ριζοσπαστικής Αριστεράς». Το «Μέτωπο Ριζοσπαστικής Αριστεράς» αποτελεί ένα θετικό πολιτικό μετωπικό βήμα, που δεν ταυτίζεται με το σύνολο της μετωπικής πολιτικής μας, ούτε με τον πόλο της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς. Η πολιτική βάση συγκρότησης του «Μετώπου Ριζοσπαστικής Αριστεράς» όπως αποτυπώνεται στη διακήρυξή του είναι ένα βήμα μπροστά από εκείνη της «Μαχόμενης Αριστεράς» και η συμμετοχή σ' αυτό ανεξάρτητων αγωνιστών (στην Αθήνα και την επαρχία) δεν είναι πια ανύπαρκτη.

Ωστόσο, το «Μέτωπο Ριζοσπαστικής Αριστεράς» απέχει ακόμα πολύ απ' αυτό που θα θέλαμε: Δεν κατόρθωσε να δημιουργήσει μια κάποια δυναμική διεύρυνσης (έστω στο χώρο της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς), δεν διαθέτει «πόδια» σε χώρους και γειτονιές, η πολιτική βάση ενοποίησής του παραμένει ακόμα ασταθής και ανολοκλήρωτη σε καίρια ζητήματα (εργατικό κίνημα, πόλεμος, ιμπεριαλισμός κ.λπ.), δεν έχει εξασφαλίσει τη διαρκή και ουσιαστική συμμετοχή έστω των πρωτοπόρων ανεξάρτητων αγωνιστών που το στηρίζουν, δεν έχει κατακτήσει την ικανότητα να επικοινωνεί με τις όποιες ριζοσπαστικές τάσεις γεννιούνται και να παρεμβαίνει με σταθερό τρόπο στα κοινωνικά μέτωπα και στους αγώνες, δεν έχει οργανώσει τη συζήτηση στα πλαίσιά του με τον καλύτερο τρόπο. Βεβαίως, ο χρόνος από τη συγκρότησή του είναι ακόμα λίγος. Η πορεία του «Μετώπου Ριζοσπαστικής Αριστεράς», λοιπόν, μοιάζει μ' ένα στοίχημα για μας, για όλες τις δυνάμεις του NAP και της νεολαίας Κομμουνιστική Απελευθέρωση.

Επιδίωξη δική μας είναι η υπέρβαση των αδυναμιών που επισημάνθηκαν, ώστε το «Μέτωπο Ριζοσπαστικής Αριστεράς» να διευρυνθεί, να δικτυωθεί κοινωνικά, να μετεξελιχθεί, να αναμορφωθεί -να επανιδρυθεί με μία έννοια- και να συμβάλει ουσιαστικά στην υπόθεση του πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς. Άμεσα πρέπει να προωθήσουμε ένα κάλεσμα διαλόγου και πρωτοβουλίες κοινής δράσης προς τις άλλες δυνάμεις της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς και τους ανένταχτους αγωνιστές, την ισότιμη συμμετοχή στο «Μέτωπο» των ανένταχτων αγωνιστών, τη μονιμοποίηση της συνέλευσης του «Μετώπου» στην Αθήνα, μια ειδική δουλειά σε αγωνιστές ή ομάδες που το στήριξαν ή το προσέγγισαν στις Ευρωεκλογές, μια πανελλαδική **συνδιάσκεψη του «Μετώπου Ριζοσπαστικής Αριστεράς»** μέσα στο Γενάρη του 2000.

Σ' αυτά τα πλαίσια, το «Μέτωπο Ριζοσπαστικής Αριστεράς» θα είναι το πολιτικό σχήμα με το οποίο θα κατεβούμε στις βουλευτικές εκλογές. Ένα κεκτημένο σε αυτή την εκλογική κάθοδο είναι η υπαρκτή πολιτική βάση συσπειρώσεως του «Μετώπου Ριζοσπαστικής Αριστεράς».

Ταυτόχρονα, ως NAP θα επιδιώξουμε ώστε το «Μέτωπο Ριζοσπαστικής Αριστεράς» να εργαστεί και να προτείνει την ευρύτερη δυνατή κοινή εκλογική κάθοδο όλων των αγωνιστών, τάσεων, συσπειρώσεων και δυνάμεων της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς. Σε αυτά τα πλαίσια, το NAP και το «Μέτωπο» θα οργανώσουν πρωτοβουλίες διαλόγου και συζήτησης (ή και θα συμμετέχουν σε ανάλογες πρωτοβουλίες άλλων δυνάμεων), επιδιώκοντας αυτές να έχουν τακτό και εύλογο χρονικό ορίζοντα, ώστε να μην ακυρώνουν στην πράξη την εκλογική δουλειά του «Μετώπου Ριζοσπαστικής Αριστεράς».

Σημαντικοί κρίκοι συνένωσης των αγωνιστών του αντικαπιταλιστικού χώρου μπορούν να γίνουν **οι αριστερές πολιτικές κινήσεις**. Στόχος μας δεν είναι απλώς να διαμορφώσουμε παραρτήματα ή επιτροπές του «Μετώπου Ριζοσπαστικής Αριστεράς» (χωρίς και αυτό να αποκλείεται), αλλά να πάμε ένα βήμα πιο μπροστά, πετυχαίνοντας ευρύτερες συσπειρώσεις, ενεργοποιώντας πλατύτερες δυνάμεις, σε συνολική πολιτική βάση.

Έναν τέτοιο χαρακτήρα μπορούν να κατακτήσουν **οι υπάρχουσες αριστερές κινήσεις στις συνοικίες**, με την προϋπόθεση ότι θα καταχτούν ένα συνολικότερο και βαθύτερο περιεχόμενο και μια ανάλογη πρακτική. Έτσι θα μπορούν να μετατρέπονται σταδιακά σε κινήσεις που συγκροτούνται μεν τοπικά, από κατοίκους μιας συνοικίας ή πόλης, αλλά έχουν συνολική πολιτική αναφορά και δράση. Το παράδειγμα της ΑΚΟΣ (Σέρρες) είναι χαρακτηριστικό και πολύ θετικό, όπως και αυτά στο Περιστέρι, το Βύρωνα ή τη Νέα Σμύρνη.

Με μια τέτοια λογική πρέπει να δοκιμάσουμε να στήσουμε **αριστερές πολιτικές κινήσεις** σε μια σειρά

συνοικίες και πόλεις όπου υπάρχουν δυνατότητες.

Σ' αυτά τα πλαίσια μπορούμε, επίσης, να δοκιμάσουμε την ιδέα **των αριστερών πολιτικών κινήσεων σε εργασιακούς χώρους** (που δεν ταυτίζονται με τις πολιτικοσυνδικαλιστικές συσπειρώσεις - και οι δύο συγκροτούνται από αγωνιστές ενός χώρου, όμως οι συσπειρώσεις έχουν κέντρο βάρους στα προβλήματα του χώρου, ενώ οι κινήσεις στα συνολικότερα πολιτικά ζητήματα. Εννοείται ότι αυτές οι πρωτοβουλίες δεν πρέπει να έρχονται σε αντίθεση με τη συνεχή μας προσπάθεια να αποκτούν οι πολιτικοσυνδικαλιστικές συσπειρώσεις συνολικά και αναβαθμισμένα πολιτικά χαρακτηριστικά).

Τέλος, μια άλλη μορφή τέτοιου χαρακτήρα μπορεί να γίνει **η πολιτική συσπείρωση γύρω από ένα περιοδικό ή μια εφημερίδα**. Το «ΠΡΙΝ» και οι «Αναιρέσεις» μπορούν να παίξουν έναν τέτοιο ρόλο. Το ίδιο και οι «Ρωγμές εν τάξει» (το περιοδικό που εκδίδεται στην εκπαίδευση), το «ΡΗΓΜΑ» στη Λέσβο, το «Causus Belli» στην Αλεξανδρούπολη κ.ά.

Κομβικές μορφές συσπείρωσης του ριζοσπαστικού και αντικαπιταλιστικού δυναμικού είναι **αυτές που προωθούμε στο εργατικό κίνημα και οι οποίες συγκροτούν την αριστερή πτέρυγα και τις τάσεις χειραφέτησης του κινήματος**.

Κεντρική σημασία, σ' αυτά τα πλαίσια, έχει το **Κέντρο Εργατικής Παρέμβασης**. Σ' αυτό επιδιώκουμε να συμμετέχουν αγωνιστές απ' όλους τους χώρους και κλάδους (χωρίς να το έχουμε καταφέρει, με δική μας κυρίως ευθύνη), που ενοποιούνται λίγο-πολύ γύρω από τη λογική του Νέου Εργατικού Κινήματος. Παρά τη θετική ανταπόκριση που είχε η ιδέα του Κέντρου και τη συμμετοχή αρκετών ανεξαρτήτων αγωνιστών (συνήθως ασταθή και κυρίως από τον ιδιωτικό τομέα), η πορεία του Κέντρου δεν ήταν ικανοποιητική. Υπήρξε μεγάλη υποτίμηση από τα όργανα και τις οργανώσεις (ιδίως του δημοσίου τομέα), εγκλωβισμός των δυνάμεών μας στο χώρο, λειψός σχεδιασμός, απουσία συλλογικότητας, φτώχεια πρωτοβουλιών. Όλα αυτά πρέπει να ξεπεραστούν αποφασιστικά. Πολύ περισσότερο που οι σκέψεις που υπάρχουν (π.χ. έκδοση εφημερίδας του Κέντρου, εργατικό διήμερο) και οι δεσμοί που ήδη έχουμε στα πλαίσια του Κέντρου με αρκετούς αγωνιστές δημιουργούν αυξημένες απαιτήσεις. Σημαντικό ζητούμενο για την επόμενη περίοδο είναι και το πώς θα προωθηθεί η ιδέα του Κέντρου στην επαρχία.

Η σημασία των **πολιτικοσυνδικαλιστικών συσπειρώσεων που δρουν στους χώρους** είναι επίσης κρίσιμη: είναι οι πρωταρχικές και μόνιμες μορφές συσπείρωσης του ριζοσπαστικού-αριστερού δυναμικού, που συνδέουν το ειδικό με το συνολικό και εξασφαλίζουν την επικοινωνία των τάσεων ανατροπής με τις ζώνες πρωτόλειας αμφισβήτησης. Η σημερινή εικόνα των συσπειρώσεων και η δική μας πρακτική σ' αυτές δεν μπορεί να μας ικανοποιεί. Τα κύρια προβλήματα που πρέπει να ξεπεραστούν είναι: η απουσία συσπειρώσεων σε αρκετούς χώρους, η ευκαιριακότητα στη λειτουργία και στην παρέμβασή τους (συχνά μόνο προεκλογικά), η έλλειψη πολιτικής συζήτησης στο εσωτερικό τους και βαθύτερης ενοποίησης, η λειψή επεξεργασία της γραμμής για το χώρο, η στενότητα και άλλες πρακτικές (π.χ. συζητήσεις ή αντιπαραθέσεις επιπέδου Π.Γ., συγκόλληση οργανώσεων) που δεν διευκολύνουν τη σχετικά μαζική συμμετοχή ανεξάρτητων αγωνιστών, η απουσία συντονισμού.

Μια ακόμα μορφή (πιο πρωτόλεια και όχι μόνιμη) είναι **οι κινήσεις ή επιτροπές αγώνα**. Πρόκειται για επιτροπές που συγκροτούνται «από τα κάτω» και μέσα από ανοιχτές, μαζικές διαδικασίες (π.χ. συνελεύσεις), με στόχο τη «διαχείριση» ενός αγώνα, συχνά υπερβαίνοντας τα όργανα του «επίσημου» σ.κ. (π.χ. πρόσφατος αγώνας ΟΤΑ, απεργία ΕΙΝΑΠ, εξεταστικά). Δική μας επιδίωξη είναι τέτοιες επιτροπές αγώνα να διαμορφώνονται σε κάθε αγώνα που ξεσπά, συγκεντρώνοντας τα πιο μαχητικά και ριζοσπαστικά (σε περιεχόμενο και μορφή) στοιχεία του και εκφράζοντας την απαίτηση ο έλεγχος του αγώνα να είναι στα χέρια των ίδιων των εργαζομένων.

Μια άλλη σημαντική μορφή είναι **οι πολιτικές συσπειρώσεις γύρω από ορισμένα μέτωπα** (π.χ. πόλεμος

και νέα τάξη, δημοκρατία και λαϊκές ελευθερίες, Ολυμπιάδα 2004). Σχετικές αναφορές έγιναν ήδη, ειδικά για τον πόλεμο και τις λαϊκές ελευθερίες.

Τέλος, ένας κρίσιμος δρόμος είναι η αντικαπιταλιστική ενοποίηση των πρωτοπόρων αγωνιστών και τμημάτων του νεολαιίστικου κινήματος, όπως προωθείται με τη γραμμή του **Αριστερού Αντικαπιταλιστικού Μετώπου** της νεολαίας που προωθεί η **ν.Κ.Α.** Το Αριστερό Αντικαπιταλιστικό Μέτωπο της νεολαίας, σύμφωνα με τη λογική της ν.Κ.Α., είναι μια διαδικασία συσπείρωσης των πιο διαφορετικών αντικαπιταλιστικών δυνάμεων και τάσεων της νεολαίας, όλων όσων παλεύουν εμβρυακά ή ολοκληρωμένα για την ανατροπή της αστικής πολιτικής και κυριαρχίας σε χώρους, επιμέρους μέτωπα και συνολικά. Είναι το μέτωπο της εργατικής νεολαίας και της νεολαίας που έχει εργατική προοπτική (σπουδάζουσας, μαθητικής, εργασιακής περιπλάνησης). Είναι η συσπείρωση που έχει ως βασική της επιδίωξη την ανάδειξη της αντικαπιταλιστικής πράξης σε διακριτό συνολικό πολιτικό ρεύμα στη νεολαία. Πρόκειται για ένα συνολικό σύστημα διεκδικήσεων, κριτηρίων μορφών πάλης και συσπείρωσης, για τη διαμόρφωση ενός πολιτισμού αντιπαραθετικού με την καπιταλιστική πραγματικότητα. Αποτελεί τη μετωπική πολιτική συνένωση των διάσπαρτων και διαφορετικών δυνάμεων του νεολαιίστικου ριζοσπαστισμού. Είναι μια πρόταση για την προωθημένη ενότητα και οργάνωση του πολύμορφου αντικαθεστωτικού ρεύματος που υπάρχει στη νεολαία. Πολύ περισσότερο, είναι η προσπάθεια στα πλαίσια των αγώνων και της πολιτικής αναζήτησης της νεολαίας να διαμορφώνεται μια μαζική πτέρυγα νέων αγωνιστών με αυτά τα χαρακτηριστικά. Πρώτος όρος για την υλοποίηση αυτής της πρότασης είναι η διαμόρφωση ενός προγράμματος πάλης με συνολικό περιεχόμενο και πανεολαιίστικα χαρακτηριστικά, ένα πρόγραμμα αντικαπιταλιστικών ρήξεων του κινήματος νεολαίας, της **«χάρτας αναγκών και δικαιωμάτων» της νεολαίας.**

5. Η ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΝΑΡ

Η αυτοτελής πολιτική παρέμβαση του ΝΑΡ -όπως και τα βήματα στη συγκρότησή του που περιέχονται στην οργανωτική απόφαση- είναι πρωταρχικό ζήτημα και πρέπει **να αναβαθμιστεί αποφασιστικά.** Χωρίς μια τέτοια αναβάθμιση δεν μπορεί να προχωρήσει τίποτα απ' όσα λέμε και κυρίως δεν μπορούμε να συζητάμε για επίδραση ή για ηγεμονία των επαναστατικών ιδεών και πρακτικών.

Από άποψη περιεχομένου, η αυτοτελής πολιτική παρέμβαση του ΝΑΡ πρέπει να προβάλλει το σύνολο των επεξεργασιών και της πολιτικής μας, τόσο των προγραμματικών όσο και των άμεσων. Ειδικότερη δουλειά χρειάζεται να γίνει για το 1^ο Συνέδριο του ΝΑΡ, με στόχο την ανάπτυξη των επεξεργασιών μας σε καίρια ζητήματα, την καλύτερη συζήτησή του στην οργάνωση, την αποτελεσματικότερη προβολή του προς «τα έξω», τη βαθύτερη ενοποίησή μας γύρω από τις βασικές του συλλήψεις, τη διατύπωση μιας προγραμματικής Διακήρυξης.

Από άποψη μορφής, χρειαζόμαστε έναν πλούτο μορφών: συσκέψεις, εκδηλώσεις, εξορμήσεις, διακίνηση του ΠΡΙΝ, προκηρύξεις, πρωτοβουλίες διαλόγου και κοινής δράσης κ.λπ.

Ειδική προσπάθεια χρειάζεται να γίνει **στην ενωτική πρακτική του ΝΑΡ.** Παίρνοντας υπόψη τα προβλήματα που υπάρχουν, χρειάζεται **να προωθήσουμε μια δέσμη τολμηρών ενωτικών πρωτοβουλιών του ΝΑΡ** (π.χ. ανοιχτή επιστολή, συναντήσεις, πρωτοβουλίες διαλόγου και κοινής δράσης, διάλογος μέσω εντύπων), που θα αποκαθιστά τις τραυματισμένες μας σχέσεις με αρκετούς από τους αγωνιστές και τις δυνάμεις που μπορούν να συνεισφέρουν στον πόλο της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς και θα συμβάλλει στην προώθηση της λογικής του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου.

Εννοείται ότι η αυτή η αυτοτελής πολιτική δεν μπορεί να αναπτυχθεί χωρίς τα οργανωτικά βήματα που περιέχονται στην οργανωτική απόφαση.

Ε. ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΑΚΟΜΑ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΑΣ

α. Οι σχέσεις μας με τις άλλες δυνάμεις της Αριστεράς

Η στάση μας απέναντι στις άλλες δυνάμεις της Αριστεράς έχει **ως τελικό κριτήριο το τι διευκολύνει και υπηρετεί την προώθηση του πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς και την ανάπτυξη της εργατικής πάλης κατά της κυρίαρχης πολιτικής.**

Προϋπόθεση, βέβαια, για την όποια στάση είναι η αυτοτελής παρουσία (ως περιεχόμενο, μορφή και πρακτική) του NAP και του πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς (ή έστω των στοιχειακών εκφράσεών του). Αν αυτή δεν υπάρχει, η όποια στάση απέναντι στις άλλες δυνάμεις της Αριστεράς θα παραπαίει ανάμεσα στον κομπλεξικό διαχωρισμό και, κυρίως, στην «πολιτική ουράς».

Σε ό,τι αφορά την εξωκοινοβουλευτική Αριστερά, καταρχήν.

Μέχρι τώρα κατατάσσαμε συλλήβδην την εξωκοινοβουλευτική Αριστερά στη ριζοσπαστική Αριστερά. Αυτό ήταν απόλυτο. Απόλυτο ήταν και το γεγονός ότι την αναγορεύαμε πολλές φορές στο μοναδικό και αποκλειστικό πεδίο για την εκδήλωση της μετωπικής μας πολιτικής, χωρίς μάλιστα να θέτουμε με σαφήνεια τα κριτήρια με βάση τα οποία θα μπορούσε να υπάρξει κοινή δράση.

Ως τέτοια κριτήρια σήμερα μπορούμε να θέσουμε: την επαναθεμελίωση της κομμουνιστικής προοπτικής και τον επαναστατικό δρόμο, τη σταθερή διάθεση διαλόγου και κοινής μετωπικής δράσης, την ανεξαρτησία από την «επίσημη» Αριστερά και την ανάγκη ενός αυτοτελούς πόλου της «άλλης» Αριστεράς, τη διάθεση επανεξέτασης και συζήτησης καίριων χαρακτηριστικών του παραδοσιακού κομμουνιστικού κινήματος, την αναζήτηση μιας συνολικής πολιτικής παρουσίας (όχι απλά της κοινής δράσης στο κίνημα ή «κατά τόπους»). Κι' όλα αυτά, εννοείται, με τον ιδιαίτερο τρόπο της κάθε δύναμης.

·Στο χώρο της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς υπάρχουν σήμερα σχήματα, τμήματα σχημάτων και αρκετοί ανένταχτοι αγωνιστές που αποδέχονται αυτά τα κριτήρια. Μ' αυτόν τον κόσμο επιδιώκουμε σταθερά και μόνιμα να βρισκόμαστε στο ίδιο χαράκωμα, να οικοδομούμε βαθύτερες και συνολικότερες συναγωνιστικές σχέσεις, να διαμορφώνουμε κοινά μετωπικά σχήματα. Αυτός ο κόσμος είναι, πράγματι, το πιο κοντινό τμήμα για την εκδήλωση της μετωπικής μας πολιτικής.

Αυτό, βεβαίως, δεν έχει ακόμα επιτευχθεί κι εδώ η ευθύνη του NAP είναι μεγάλη. Άμεσο ζητούμενο της επόμενης περιόδου είναι να γίνουν αποφασιστικά βήματα ενοποίησης αυτού του κόσμου με πρωτοβουλία του NAP και του «Μετώπου Ριζοσπαστικής Αριστεράς».

·Υπάρχουν, επίσης, δυνάμεις, αγωνιστές και σχήματα που παρά τις αντικαπιταλιστικές ή και επαναστατικές αναφορές τους, στέκονται εχθρικά απέναντι στα παραπάνω κριτήρια και προτάσσουν τη λογική της «κομματικής περιχαράκωσης» ή της «αυτόκεντρης ανάπτυξης» ή της «ενότητας του μαοϊκού χώρου» ή της κοινής δράσης απλώς στα όρια του χώρου ή προβάλλουν τη λογική της «παναριστεράς» και του κινηματικού κατακερματισμού. **Αυτή η στάση υπονομεύει αντικειμενικά τη δημιουργία ενός πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς, όποιες προσπάθειες κι αν κάνουμε εμείς.** Παρά αυτή τη διαπίστωση, πρέπει να εξαντλούμε τα όποια περιθώρια κοινής δράσης υπάρχουν σε χώρους (π.χ. σε πολιτικοσυνδικαλιστικές συσπειρώσεις ή αγώνες) ή σε πολιτικά μέτωπα (π.χ. πόλεμος, δημοκρατία), καθώς και τα περιθώρια διαλόγου για τη συμβολή των δυνάμεων αυτών στην προώθηση της λογικής του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου.

Σε ό,τι αφορά την «επίσημη» Αριστερά και το ΔΗΚΚΙ.

Αυτές οι δυνάμεις δεν μπορούν να συνεισφέρουν ως κόμματα στην υπόθεση του πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς. Όμως, σ' αυτά τα κόμματα υπάρχουν αγωνιστές που μπορούν και πρέπει, απεγκλωβιζόμενοι από τα πλαίσιά τους, να συμβάλλουν σ' αυτή την υπόθεση. **Άρα η στάση απέναντί τους υπακούει σ' ένα διπλό κριτήριο: Πώς θα αξιοποιηθεί η παραμικρή δυνατότητα οργάνωσης της εργατικής πάλης και της πλατιάς λαϊκής δράσης απέναντι στην εκσυγχρονιστική λάιλαπα και τη στρατηγική του κεφαλαίου. Και, ταυτόχρονα, πώς θα διευκολυνθεί ο απεγκλωβισμός δυνάμεων απ' αυτά τα κόμματα και η συμβολή τους στην οικοδόμηση του πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς.** Πρόκειται, δηλαδή, για μια στάση επιθετική και ουσιαστική που θα διευκολύνει τη γραμμή του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου και δεν θα στοχεύει απλώς στο «να αποκαλύψει» και «να καταγγείλει» την «επίσημη» Αριστερά, στο να διαχωριστούμε «από τα πάνω» μ' αυτή (που συχνά γίνεται «πολιτική ουράς» σ' αυτή).

Η κατάκτηση μιας τέτοιας στάσης είναι δύσκολο πρόβλημα. Και γίνεται ακόμα πιο δύσκολο λόγω των δυσμενών για μας συσχετισμών (γενικά και στην Αριστερά ειδικότερα), ιδίως μετά τις ευρωεκλογές, και λόγω των δικών μας αδυναμιών. **Ωστόσο, αυτό το πρόβλημα πρέπει να το λύσουμε. Αντίπαλός μας, ο δικός μας κακός εαυτός και οι συσχετισμοί δυνάμεων. Σύμμαχός μας, η ποιότητα της πολιτικής μας και τα όρια αυτών των κομμάτων όταν χρειάζεται να αναμετρηθούν με καίρια μέτωπα της κυρίαρχης πολιτικής.** Αυτές τις αντιφάσεις και τα όρια θέλουμε να εντείνουμε με τη στάση μας προς όφελος των τάσεων χειραφέτησης.

- **Με το ΚΚΕ είναι αδύνατη μια συνολική πολιτική συμμαχία** λόγω της πολιτικής και της πρακτικής του (ηγεμονισμός κ.λπ.), αλλά και γιατί μια τέτοια συμμαχία θα ακύρωνε το εγχείρημα του πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς. Πολύ δύσκολη, κατά βάση λόγω της στάσης του ΚΚΕ (τι αιτήματα βάζει, τι λογικές καλλιεργεί, τι πρακτικές προωθεί, τι κριτήρια διαμορφώνει), είναι ακόμα και η κοινή δράση σε καίρια πολιτικά μέτωπα (εδώ το ΚΚΕ δείχνει μεγάλη «πλατύτητα» από τα δεξιά του, αλλά υπερβολική στενότητα απέναντι στη ριζοσπαστική Αριστερά). Πολλές φορές γίνεται δύσκολη και από τη δική μας «άγονη» στάση που παραπαίει ανάμεσα στην «πολιτική ουράς» και «αριστερού πεζοδρομίου» (που είναι το πιο συνηθισμένο) και στη μη δημιουργική διαφοροποίηση. **Εμείς επιδιώκουμε και πρέπει να εξαντλούμε τα όποια περιθώρια υπάρχουν για κοινή δράση στους χώρους και στο εργατικό κίνημα.**

- **Με ανάλογο πνεύμα πρέπει να δούμε τη στάση μας απέναντι στο ΣΥΝ και το ΔΗΚΚΙ.** Προφανώς αυτοί οι χώροι δεν έχουν απέναντί μας τη δογματική αντιμετώπιση που έχει το ΚΚΕ. Ωστόσο οι πολιτικές τους θέσεις (π.χ. Κεντροαριστερά, ευρωπαϊσμός, εθνικισμός) και η πρακτική τους στο κίνημα (όπου υπάρχουν, ειδικά το ΔΗΚΚΙ) βρίσκονται ακόμα πιο μακριά μας. Ταυτόχρονα και η κοινωνική τους σύνθεση (ειδικά του ΣΥΝ) βρίσκεται μακριά από τη γραμμή του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου.

Η επιμονή μας για την αξιοποίηση των οποίων περιθωρίων κοινής δράσης υπάρχουν με τις δυνάμεις του ΚΚΕ κυρίως, του ΣΥΝ ή του ΔΗΚΚΙ πηγάζει από την αντίληψη μας για το πώς οικοδομείται αποτελεσματικά το κίνημα απέναντι στην κυρίαρχη πολιτική και ο πόλος της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς και από την πολιτική γραμμή του Αντικαπιταλιστικού Εργατικού Μετώπου. Ήδη από τη Συνδιάσκεψη του 1993, έχουμε κάνει σαφές (στην πράξη όμως δεν το έχουμε κατακτήσει) ότι απαιτείται όχι απλά η ενότητα όσων υιοθετούν τον επαναστατικό δρόμο, αλλά η ενότητα και αντιπαράθεση των πιο στοιχειακών (ακόμα και ρεφορμιστικών) τάσεων διαμαρτυρίας με τις τάσεις της συνειδητής εργατικής πολιτικής. Μια ενότητα και αντιπαράθεση που θα διευκολύνει την αγωνιστική δράση, θα απελευθερώνει δυνάμεις, θα εξασφαλίζει τη βαθύτερη επίδραση των αντικαπιταλιστικών-επαναστατικών τάσεων, θα αλλάζει τους συσχετισμούς σε όφελος της δημιουργίας του πόλου της ανεξάρτητης αντικαπιταλιστικής Αριστεράς.

Εννοείται ότι αυτή η στάση που σκιαγραφήσαμε πρέπει να συνοδεύεται από μια συγκροτημένη, ουσιαστική και πειστική κριτική στις θέσεις και τη στάση του ΚΚΕ, του ΣΥΝ, του ΔΗΚΚΙ. Μια κριτική που πρέπει κυρίως να εστιάζεται όχι στις ακραίες εκφράσεις της πολιτικής του (π.χ. Ζουράρις για ΚΚΕ, ευρωπαϊσμός για ΣΥΝ, εθνικισμός για ΔΗΚΚΙ), αλλά στην ουσία και στα «δυνατά» της σημεία (που για το ΚΚΕ, π.χ., είναι ο «άλλος δρόμος», η εθνική ανάπτυξη, το ότι είναι δύναμη αντίστασης, η μόνη υπαρκτή Αριστερά, ο κυβερνητισμός κ.λπ.).

β. Οι πρωτοβουλίες διαλόγου

Το στοιχείο του διαλόγου και της συζήτησης ανάμεσα στους αγωνιστές και τις δυνάμεις που δρουν ενάντια στην κυρίαρχη πολιτική αποτελεί απαραίτητο συμπλήρωμα της ενότητας δράσης, βαθύτατη ανάγκη του ίδιου του κινήματος, θεμελιώδη προϋπόθεση για να ισχυροποιείται η επίδραση των απόψεών μας και βασικό όρο για την επαναθεμελίωση - επανεξόρμηση των επαναστατικών ιδεών.

Ως NAP πρέπει να ξεπεράσουμε αποφασιστικά και με τόλμη την υποτίμηση που υπήρχε σ' αυτή την πλευρά της τακτικής μας.

Κέντρο των πρωτοβουλιών διαλόγου πρέπει να είναι το ίδιο το μαζικό κίνημα στους εργασιακούς χώρους και τις συνοικίες. Τα όποια θετικά δείγματα (π.χ. εργαζόμενοι Δήμου Βύρωνα) έχουμε δείχνουν ότι, όχι μόνο δεν έχουμε να φοβηθούμε τίποτα από τέτοιες πρωτοβουλίες, αλλά αντίθετα μέσα απ' αυτές γίνεται πιο αισθητή η υπεροχή των απόψεών μας. Τέτοιες πρωτοβουλίες πρέπει να προωθήσει κάθε οργάνωση του NAP.

Βήμα διαλόγου μπορούν να γίνουν τα έντυπα, με πρώτα και καλύτερα το **ΠΡΙΝ, τις Αναιρέσεις, τα έντυπα**

των χώρων ή άλλα περιοδικά και εκδόσεις στα οποία συνεισφέρουν οι δυνάμεις μας. Αυτός ο διάλογος μπορεί να αναπτυχθεί μέσα από τις σελίδες τους ή με εκδηλώσεις, κοινές πρωτοβουλίες κ.λπ.

Τέλος, μια ιδέα που αξίζει να διερευνήσουμε, είναι μια **χαλαρή πρωτοβουλία διαλόγου της Αριστεράς** (χωρίς, κατ' ανάγκη την ύπαρξη κάποιας δεσμευτικής πολιτικής πλατφόρμας) σε πιο κεντρικό και συνολικό επίπεδο, που θα ανοίγει διαύλους επικοινωνίας ανάμεσα σ' όλο τον κόσμο της Αριστεράς.

Εννοείται ότι για το ΝΑΡ οι πρωτοβουλίες διαλόγου δεν χωρούν αποκλεισμούς ή αγκυλώσεις, υπεροψία ή μηδενισμό των όποιων απόψεων, ούτε μπορεί να γίνονται «εργαλείο» και «μπουζουριέρα» για διάφορες πολιτικές πρακτικές (π.χ. Παναριστερά).

Η 4^η Συνδιάσκεψη του Ν.Α.Ρ., Ιανουάριος 2000
